

TILDELINGSBREV 2012

FOR

DIREKTORATET FOR NATURFORVALTNING

1. INNLEDNING	4
2. STRATEGISKE UTFORDRINGER OG MÅL	4
3. PRIORITERTE OPPGAVER FOR DIREKTORATET FOR NATURFORVALTNING I 2012.....	7
4. KRAV TIL DIREKTORATET FOR NATURFORVALTNING UNDER DET ENKELTE RESULTATOMRÅDE.....	10
4.1 Resultatområde 1: Levende hav og kyst	11
4.2 Resultatområde 2: Livskraftige elver og innsjøer	12
4.3 Resultatområde 3: Frodige våtmarker	14
4.4 Resultatområde 4: Mangfoldige skoger.....	15
4.5 Resultatområde 5: Storslått fjellandskap.....	17
4.6 Resultatområde 6: Verdifulle kulturminner og kulturlandskap	18
4.X. Resultatkrav under nasjonale mål som gjelder for alle resultatområdene 1 til 6	19
4.7 Resultatområde 7: Godt bymiljø	22
4.8 Resultatområde 8: Aktivt friluftsliv	22
4.11 Resultatområde 11: Stabilt klima	24
4.12 Resultatkrav knyttet til tverrgående virkemidler.....	25
Kunnskap.....	25
Internasjonalt samarbeid	31
5. OPPDRAG.....	34
6. BUDSJETT OG FULLMAKTER.....	40
6.1. Tildeling og budsjettforutsetninger	40
6.1.1 Kap. 1425/5578 Vilt- og fisketiltak/Sektoravgifter under Miljøverndepartementet	41
6.1.2 Kap. 1426/4426 Statens naturoppsyn	42
6.1.3 Kap. 1427/4427 Direktoratet for naturforvaltning	44
6.1.4 Tildelinger under andre kapitler	52
6.2 Delegering av budsjettmessige fullmakter.....	53
6.3 Direktoratet for naturforvaltnings fondsforvaltning.....	54

7. STYRINGSKALENDER.....	54
7.1 Rapportering.....	54
OVERSIKT OVER VEDLEGGENE.....	55
Vedlegg 1: Møteplan 2012.....	55
Vedlegg 2: Tillegg til kap. 6 Budsjett og fullmakter	55

1. INNLEDNING

Det vises til Prop. 1 S (2011-2012), Stortingets innstilling og vedtak. Den nye virkemiddel- og resultatområdestrukturen i budsjettet for 2012 gjenspeiles i tildelingsbrevet, og vil bli lagt til grunn i alle styringsdokumenter. Tildelingsbrevet gir de økonomiske rammene for 2012 og en nærmere beskrivelse av mål, krav og oppdrag som departementet spesielt ønsker å framheve. Vi viser også til faste, løpende oppgaver, og understreker at de hovedområder og krav som er omtalt i tildelingsbrevet ikke er uttømmende for hva etaten skal arbeide med. Etaten har i tillegg omfattende funksjoner/oppgaver som også skal utføres med god kvalitet.

2. STRATEGISKE UTFORDRINGER OG MÅL

Miljøverndepartementets faglige og administrative utfordringer både i et kortsiktig og langsiktig perspektiv er basert på prioriteringene i Prop. 1 S. (2011-2012) og regjeringsplattformen.

Forskning, kartlegging, overvåking, miljøstatistikk og ulike former for rapportering, nasjonalt og internasjonalt, skal sikres, slik at vi får den kunnskapen vi har mest bruk for og utnytter den på en effektiv og konstruktiv måte. Miljøinstituttene skal sikres kompetanse, kapasitet og utstyr til å møte miljøforvaltningens behov. Kunnskap skal stå sentralt i alle beslutningsprosesser. Miljøforvaltningen må bidra til at resultater fra forskningen formidles på en god og forståelig måte. Miljø- og kartdata skal være basert på oppdatert kunnskap. Data fra miljøforvaltningens ulike fagområder skal kunne sammenstilles og formidles med kvalitet og troverdighet og enkelt deles med omverdenen. Arbeidet med samordning av miljødata og oppdatering av "Miljøstatus Norge" skal fortsatt intensiveres, og ny resultatområdestruktur skal være grunnlaget for strukturen i miljøstatus.no. Miljøstatus er foretrukket kilde til kunnskap om miljøets tilstand og utvikling.

En offensiv miljøpolitikk avhenger også av vår evne til å skape forståelse for saksområdet, og å gjøre miljøpolitikken interessant for folk flest. Miljøforvaltningen skal arbeide mer med miljømobilisering og kommunikasjon, og legge større vekt på å kommunisere bedre og mer effektivt med; den delen av befolkningen som er interessert og har en åpen holdning til saksområdet, barn, ungdom, skolesektoren, næringslivet og kommunene.

Vi skal forsterke og samordne innsatsen overfor kommunene i deres rolle som myndighetsutøver på plan- og miljøområdet. Nettportalen "Miljøkommune.no" skal lanseres våren 2012.

Miljøverndepartementet skal videreutvikle arbeidet med felles elektroniske kartgrunnlag og følge opp ny geodatalov med plikt til deling av aktuell miljø- og geodatainformasjon mellom samarbeidspartnere nasjonalt og internasjonalt. Norge Digitalt arbeidet skal sees i sammenheng med videreutviklingen av areal- og miljødata.

Planleggingen etter plan- og bygningsloven skal bli et bedre redskap for utviklingen av samfunnet, og arealpolitikk og planlegging i kommuner, fylker og regioner skal bidra til å oppfylle nasjonale og internasjonale miljømål, og skje i tråd med nasjonal politikk.

Utviklingen i fjellområdene, strandsonen langs sjø og vassdrag, bymarker og grøntarealer i byene skal ha spesiell oppmerksomhet i arealpolitikken.

Miljøverndepartementet skal bidra til en helhetlig satsing på by- og tettstedsutvikling. En ytterligere satsing på samordnet areal- og transportplanlegging skal bidra til mer kompakt byutvikling, prioritering av kollektivtransport, sykkel- og gangvei, lavere klimagassutslipp og bedre bymiljø.

Miljøverndepartementets rolle som pådriver i det sektorovergrepene arbeidet skal prioriteres høyt slik at miljøpolitikken i større grad blir en del av andre departementers prioriteringer.

Kunnskap om sammenhengen mellom virkemidlene og konsekvensene av energi- og klimapolitikken, herunder konsekvensene for andre miljøverdier som naturmangfold, kulturminner og landskap m.v., skal styrkes. Miljøverndepartementet skal være pådriver for at energipolitiske valg har en tydelig positiv klimapolitisk forankring og samtidig medfører minst mulig andre negative irreversible miljøkonsekvenser. I tillegg til arbeidet under de globale miljøavtalene skal Miljøverndepartementet arbeide for å sikre at andre internasjonale avtaler, slik som handels- og investeringsavtaler/regelverk og utviklingen av EØS' indre marked støtter opp om miljømålene. Deltakelse i og erfaring fra utvalgte internasjonale fora skal brukes strategisk for å fremme og forsterke norsk og internasjonal miljøpolitikk.

Miljøverndepartementet skal aktivt medvirke til en ambisiøs miljøpolitikk i EU og regelverksutvikling i EU/EØS. Miljøverndepartementet vil også bruke øvrige internasjonale miljøfora (nordisk, OECD, UNEP, CDS og GEF) og samarbeidsavtalene med Kina, India, Sør-Afrika og Brasil strategisk.

Miljø skal integreres på en god måte i utenriks- og utviklingspolitikken, blant annet med vekt på kapasitetsbygging i miljø og ressursforvaltning i utviklingsland. Departementet skal legge til rette for økt kunnskap om klima og miljø i nord- og polarområdene, som grunnlag for forvaltning, klimatilpasning og samfunnsplanlegging i nord. Miljøforvaltningen på Svalbard skal styrkes.

Avdelingene og etatene skal aktivt medvirke til å løse de dilemmaer vi står overfor i arbeidet med klima, lokale miljøproblemer og naturmangfold.

Det skal legges fram en ny stortingsmelding med vurdering av klimapolitikken og behov for endrede virkemidler i 2012. Oppfølging av den offentlige utredningen om samfunnets sårbarhet og behov for tilpasning til klimaendringene står sentralt framover.

Å sikre naturmangfoldet nasjonalt og internasjonalt er høyt prioritert. Alle etatene må anvende naturmangfoldlovens kapittel II om alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk på alle vedtak som berører natur. Arbeidet med å etablere nye utvalgte naturtyper og prioriterte arter, gjennomføre rovviltforliket og innføre miljøkvalitetsnormer for villaks skal

prioriteres i 2012. Det skal være økt framdrift i arbeidet med marin verneplan, og nasjonalparkplanen og implementering av ny modell for lokal forvaltning av verneområder skal avsluttes. Kunnskapsgrunnlaget skal styrkes, og arbeidet med å sikre at verdien av naturmangfoldet og økosystemtjenestene vurderes som en del av vår nasjonalformue blir viktig.

Arbeidet med å sikre en helhetlig og økosystembasert forvaltning av kyst- og ferskvann og havområdene skal prioriteres høyt. Miljøverndepartementet skal videreføre og styrke sin rolle som koordinator for utvikling og gjennomføring av forvaltningsplanene for havområder og for ferskvann og kystvann. Departementet skal bidra til en samlet og helhetlig tilnærming til økte inngrep som følge av økt utbygging for produksjon av energi (vindkraft, vannkraft, havenergi og andre energiformer), samt overføringsledninger.

For å stimulere og legge til rette for et aktivt friluftsliv for alle skal det legges økt vekt på friluftsliv som element i det forebyggende helsearbeidet. Utvikling av en Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftsområder vil gi bedre grunnlag for å få til en helhetlig satsing på og tilrettelegging for friluftsliv.

Som del av arbeidet med å redusere utslipp av miljøgifter vil Miljøverndepartementet aktivt medvirke til å styrke EU/EØS-regelverk og internasjonale avtaler for miljøgifter, ozonreducerende stoffer og farlig avfall. Forurensningsloven og produktkontrollloven skal følges opp, herunder videreutvikle regelverket på nødvendige områder for å redusere risiko fra helse- og miljøfarlige kjemikaler og gjennomføre kjemikaliepolitikken.

Miljøverndepartementet skal gjennom forurensningsloven og videreutvikling av virkemidlene i avfallspolitikken bidra til å minimere skadelige utslipp fra avfallsbehandling, øke utnyttelsen av ressursene i avfallet og øke innsamlingen av farlig avfall.

Miljøverndepartementet skal sørge for effektiv gjennomføring av nytt regelverk for radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall og bidra til å redusere risikoen for radioaktiv forurensning av norske områder fra kilder i utlandet.

Ny stortingsmelding om kulturminner og kulturmiljø skal tydeliggjøre kulturminnepolitikken. Mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer skal tas vare på som fellesressurs og som grunnlag for kunnskap, opplevelser og verdiskaping.

Miljøverndepartementet har tatt initiativ til å utarbeide en nasjonal verdiskapingsstrategi. I dette arbeidet, som vil kreve et nært samarbeid mellom flere departementer, skal sammenhengen mellom kulturminner og natur gis særlig prioritet.

Miljøverndepartementet har ansvaret for matrikkel og grunnbok, og skal sørge for ensartet og pålitelig eiendoms- og rettighetsregistrering, slik at nødvendige eiendomsopplysninger bidrar til viktig statistikk, sikker omsetning og pantsetting av fast eiendom og unngå fremtidige rettstvister knyttet til eiendomsgrenser og eiendomsrett.

Miljøforvaltningen skal bruke medarbeidernes kompetanse mest mulig effektivt innenfor eksisterende ressurser. Det skal legges stor vekt på samarbeid og kunnskapsdeling, faglig og personlig utvikling for den enkelte medarbeider og tydelig overordnet ledelse.

Rekruttering av nye medarbeidere skal ha høy prioritet i miljøforvaltningen for å sikre rett bemanning og kompetanse. Beredskaps- og sikkerhetsarbeidet skal ha høy prioritet.

Risikoanalyser

Etatene skal orientere Miljøverndepartementet om hvilke områder de vil foreta risikoanalyser på i 2012. Denne orienteringen skal skje på etatsstyringsmøtet på våren. Det legges opp til en drøfting på etatsstyringsmøtet til høsten om analysene, risiko og vesentlighet.

3. PRIORITERTE OPPGAVER FOR DIREKTORATET FOR NATURFORVALTNING I 2012.

Budsjettet på naturforvaltningsområdet er i 2012 styrket med ca. 180 mill kroner. Direktoratet for naturforvaltning må ha høyt fokus på økonomistyring, og det er viktig at budsjettforutsetningene i kapittel 6 i dette tildelingsbrevet følges opp. Det er dessuten svært viktig å unngå store overføringer til 2013, og innenfor skogvern må direktoratet sørge for å holde løpende oversikt over status i forhold til gjeldende budsjetttrammer.

Styrket vannforvaltning

Arbeidet med helhetlig og økosystemrettet forvaltning av ferskvann, grunnvann og kystvann gjennom vannforskriften har fått en budsjettøkning på 8 mill. kroner som skal brukes til å styrke overvåkingsinnsatsen og til vannområder med særskilte miljøutfordringer. Ledelse av arbeidet under vannforskriften på overordnet nivå, oppfølging av vannregionene, ledelse av direktoratsgruppen, samt samordning av norsk deltakelse i det europeiske arbeidet vil fortsatt være sentrale koordineringsoppgaver for direktoratet. En viktig milepæl i 2012 blir å få på plass en oversikt over tilstanden til alt vann i Norge gjennom karakteriseringsarbeidet, og sikre at tiltak i tråd med de vedtatte vannforvaltningsplanene iverksettes innen utgangen av 2012. Videre må det sikres god framdrift i arbeidet som skal føre fram til vannforvaltningsplaner for alle vannområder i 2015.

Arbeidet med prioriterte arter og andre truede eller spesielt verdifulle arter

Arbeidet med å identifisere nye arter som trenger beskyttelse skal prioriteres høyt også i 2012, jf Norsk rødliste for arter 2010. I de tilfeller der prioritert art vurderes som det mest hensiktsmessige virkemiddelet, skal det utarbeides godt begrunnede faggrunnlag for disse. Det er dessuten viktig å sørge for god oppfølging av handlingsplaner for arter som ble prioriterte arter i 2011, og andre arter som har fått utarbeidet en handlingsplan. Fylkesmannen har en svært viktig rolle både i utarbeidelse av faggrunnlag og i oppfølging av handlingsplaner, og det er viktig at direktoratet følger opp og bidrar med aktiv veiledning overfor fylkesmannen.

Innsatsen for å ta vare på villaksen fortsetter med samme høye intensitet som tidligere. Blant annet vil arbeidet med gyro-behandlingen i Vefsn-regionen kreve stor innsats i 2012. Direktoratet for naturforvaltning skal videre bistå Miljøverndepartementet i oppfølgingen av rovviltforliket vedtatt i Stortinget i 2011, samt i oppfølging av øvrige punkter om rovvilt i Regjeringens politiske plattform (Soria Moria II).

Arbeidet med utvalgte naturtyper og andre verdifulle eller truete naturtyper

Arbeidet med å identifisere naturtyper hvor ordningen med utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven vurderes som det mest hensiktsmessige virkemidlet for å ivareta naturtypen og/eller de artene som lever der, fortsetter i 2012, jf Norsk rødliste for naturtyper 2011. Den naturfaglige evalueringen av norske verneområder (NINA rapport fra 2010) er et viktig grunnlag for å vurdere hvilke naturtyper som bør beskyttes gjennom ordningen med utvalgte naturtyper, og hvilke som bør beskyttes gjennom vern eller andre virkemidler.

Vernepolitikk

Departementet vil øke framdriften i arbeidet med å gjennomføre den nasjonale marine verneplanen. Direktoratet kan derfor få store oppgaver på dette området i 2012. Arbeidet med skogvern skal prioriteres innenfor de gitte budsjetttrammene. Oppbygging av et godt kunnskapsgrunnlag i form av kartlegging av verneverdige områder i prioriterte skogtyper er en viktig oppgave som grunnlag for å sikre at de viktigste skogarealene blir vernet. 50-årsjubileet for Rondane nasjonalpark som den første i Norge, og nasjonalparkkonferansen i tilknytning til dette jubileet er en anledning som skal benyttes til å sette fokus på betydningen av ta vare på juvelene i norsk natur, blant annet for allmennheten og en rekke næringer.

Styrket forvaltning og oppsyn i verneområdene

Implementeringen av den nye modellen for lokal forvaltning av verneområder blir en krevende og svært viktig oppgave også i 2012. Målet er å få på plass de resterende forvaltere og nasjonalpark-/verneområdestyrene i løpet av året, og etablere et godt samarbeid mellom direktoratet, det operative feltpersonellet og styrene. Arbeidet med å lage forvaltningsplaner, oppsyn og skjøtsel, samt kartlegging og overvåking av utvalgte verneområder skal fortsatt være en hovedinnsats på dette området.

Marin naturforvaltning

Klimaendringenes effekt på de marine systemene blir stadig mer synlige, blant annet i form av havforsuring, og det er helt nødvendig med høyt fokus på dette området. En viktig utfordring i 2012 blir å skaffe fram et godt faglig grunnlag for forvaltningsplanen for Nordsjøen. Norge skal være et foregangsland i forvaltning av sjøfugl, og Direktoratet for naturforvaltning har en viktig rolle i å bidra med bevaringstiltak og delta i samarbeid nasjonalt og internasjonalt på dette området.

Naturforvaltning på Svalbard

Villmarksnaturen på Svalbard er i utgangspunktet godt vernet blant annet gjennom oppretting av verneområder, og et generelt strengt miljøregelverk. Den voksende trafikken både i og utenfor verneområdene er imidlertid en utfordring, og det er viktig å regulere denne ferdselen. Utarbeidelse av forvaltningsplaner for verneområdene på Svalbard er derfor en prioritert oppgave. Implementeringen av en ny handlingsplan for isbjørn vil ha høy prioritet. Klimaendringene gjør øygruppens kyst- og havområder mer utsatt for fremmede arter fra tempererte områder, og nye tiltak kan bli nødvendige.

Aktivt friluftsliv for alle

Det vil være økt fokus på å sikre friluftsområder i og ved byer og tettsteder og i kystsonen. Utarbeidelse av en Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftsområder, samt nærmiljøsatsingen vil være høyt prioritert.

Robuste økosystem som grunnlag for klimatilpasning

Det er viktig at Direktoratet for naturforvaltning har kunnskap om hvordan klimaendringene vil påvirke natur og samfunn, både for å forebygge skade og verne om miljøverdier.

Arealplanlegging for sikring av naturmangfold

Direktoratet for naturforvaltning skal bidra til å gjennomføre en helhetlig arealpolitikk, herunder forvaltning av fjell- og utmarksområder, vassdrag og LNF- områder, kystområder og naturen i og ved byer og tettsteder. Gjennom samhandling med fylkesmannen og fylkeskommunen skal direktoratet bidra med tydelige signaler for å ta vare på naturens mangfold og arealer for friluftsliv i regionale og kommunale planprosesser etter plan- og bygningsloven. Arbeidet med å tilrettelegge kunnskapsgrunnlaget og følge opp de syv regionale planprosessene for nasjonale villreinområder, samt forberede etablering av to europeiske villreinregioner i 2013 skal ha høy prioritet. Implementering av plan- og bygningsloven av 2009 og formidling av nye og oppdaterte veiledere, blant annet innen landskapsanalyse og grønnstruktur, vil stå sentralt i 2012. Utvikling av nytt informasjonsmaterieil innen naturforvaltning og arealplanlegging vil også være viktige oppgaver framover.

Bedring av kunnskapsgrunnlaget

Miljøforvaltningen har det overordnede ansvaret for å ha kunnskap om miljøtilstanden og skal formidle dette på en god og pedagogisk måte. Dette krever økt fokus på produksjon og tilgjengelighet av miljø- og kartdata, kvalitetssikring av data, og at data innenfor ulike områder ses i sammenheng på en tydelig og lettfattelig måte. Dette arbeidet vil bli prioritert høyt også i 2012. Det er viktig å få til en bedre samordning og oversikt over kartleggings- og overvåkingsaktivitetene, både som grunnlag for å bruke midlene effektivt og som grunnlag for å vurdere og prioritere nye aktiviteter for å dekke kunnskapshull. I 2012 vil det bli etablert en departementsgruppe på naturmangfold som blant annet skal bidra til bedre synergier innenfor kartlegging og overvåking som er i gang.

Oppfølging av naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål og prinsipper er fortsatt ikke tilfredsstillende integrert og praktisert i miljøforvaltningen, andre sektormyndigheter og kommunene sin saksbehandling. Fortsatt opplæring, dialog, erfaringsutveksling og praktiske eksempler skal prioriteres høyt i 2012.

Hindre negative effekter av fremmede skadelige organismer

Direktoratet for naturforvaltning vil få en viktig rolle i å følge opp regelverket om fremmede organismer når dette trer i kraft, særlig knyttet til behandling av søknader om tillatelse til innførsel og utsetting av fremmede organismer og forvaltning av forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål. Oppfølgingen av handlingsplaner og tiltak mot fremmede skadelige organismer vil være av avgjørende betydning for å begrense spredningen av og minimere effektene av fremmede skadelige organismer, både gjennom samarbeid med fylkesmannen og ulike sektorer, samt eget feltapparat.

Internasjonalt engasjement for ivaretagelse av naturmangfoldet

Direktoratet for naturforvaltning har en viktig rolle i oppfølgingen av strategisk plan for arbeidet med naturmangfold frem til 2020 fra partsmøtet i Nagoya under FN-konvensjonen om biologisk mangfold, samt i forberedelsene til og gjennomføringen av det 11. partsmøtet for konvensjonen i India i 2012. Oppfølging av vann og våtmarksrelatert arbeid internasjonalt, herunder forberedelser og gjennomføring av det 11. partsmøtet under Ramsar-konvensjonen i Romania skal prioriteres. Direktoratet vil fortsatt ha en sentral rolle i arbeidet under Naturpanelet både nasjonalt og internasjonalt. Videreføring av arbeidet i Bern-, Bonn- og CITESkonvensjonen skal prioriteres i 2012, og arbeidet for å få til norsk implementering av EU-regelverk for å hindre handel med ulovlig tømmer blir viktig. I tillegg er gjennomføringen av vanddirektivet inne i en ny og forpliktende fase.

4. KRAV TIL DIREKTORATET FOR NATURFORVALTNING UNDER DET ENKELTE RESULTATOMRÅDE

En del nasjonale mål går igjen i alle resultatområdene 1 – 6, jf Prop. 1S (2011-2012). Dette gjelder nasjonalt mål om utvalgte naturtyper, nasjonalt mål om prioriterte arter, nasjonalt mål om verneverdiene i verneområdene, nasjonalt mål om vern et representativt utvalg av norsk natur, nasjonalt mål om fremmede organismer og nasjonalt mål om genmodifiserte organismer. For å unngå gjentakelser, er resultatkrav under disse målene lagt til kapittel 4X. Resultatkrav under nasjonale mål som gjelder for alle resultatområdene fra 1 – 6. Andre nasjonale mål som ikke har egne resultatkrav i 2012 dekkes av løpende oppgaver og/eller oppdraglista, og er ikke synliggjort i oppstillingen under.

4.1 Resultatområde 1: Levende hav og kyst

Nasjonalt mål 1.1 De marine økosystemenes struktur, virkemåte, produktivitet og naturmangfold skal opprettholdes eller gjenopprettes og danne grunnlag for verdiskaping gjennom bærekraftig bruk av ressurser og økosystemtjenester.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- intensivere arbeidet med det faglige grunnlaget for oppdateringen av forvaltningsplanen for Norskehavet,
- gjennom deltakelse i Faggruppen, bidra til det faglige grunnlaget for forvaltningsplanen for Nordsjøen – Skagerrak,
- bistå departementet i utarbeiding av meldingen til Stortinget om forvaltningsplanen for Nordsjøen – Skagerrak,
- videreutvikle grunnlag for bevaringstiltak som kan motvirke nedgang i sjøfuglbestandene,
- videreføre den nasjonale kartleggingen av marine naturtyper,
- i samarbeid med Klima- og forurensningsdirektoratet, prioritere og følge opp arbeidet med marin forsøpling, herunder bistå departementet i forbindelse med utarbeiding av meldinger til Stortinget om avfallspolitikken og forvaltningsplanen for Skagerrak-Nordsjøen.

Nasjonalt mål 1.2 Alt kystvann skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand eller godt økologisk potensial der dette er relevant innen 2020.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- sørge for at arbeidet med vannforvaltningsplanene gjennomføres i kystsonen tilsvarende arbeidet i ferskvann, se resultatområde 2.

Nasjonalt mål 1.4 Utryddingen av truede marine arter skal være stanset, og status for arter i nedgang skal være forbedret innen 2020.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bidra med videre vurderinger knyttet til håndtering av oljeskadet vilt, etter nærmere avtale med departementet.

Nasjonalt mål 1.6 Et representativt utvalg av norsk natur skal vernes for kommende generasjoner.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- administrere kunngjøringen og vernprosessen for de 19 områdene i pulje 2 av første fase av marin verneplan,
- administrere verneprosessen for de 17 områdene i pulje 1 av første fase av marin verneplan.

Nasjonalt mål 1.14. Risikoen for helse- eller miljøskade som følge av akutt forureining skal holdes på et lavt nivå og skal kontinuerlig søkes redusert ytterligere.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bistå departementet i arbeidet med å utvikle rammer for petroleumsvirksomhet i norske havområder,
- bidra til at miljøhensyn ivaretas i konsekvensutredninger og konsesjonsrunder i petroleumsvirksomheten.

Nasjonalt mål 1.15 Planlegging i kommuner, fylker og regioner skal bidra til å hindre uønsket bygging i strandsonen og sikre bærekraftig ressursutnytting langs kysten.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bidra til gjennomføringen av nasjonal politikk i kystsonen, inkludert strandsonen, herunder oppfølgingen av Statlige planretningslinjer (SPR) for strandsonen,
- koordinere de regionale strandsonenettverkene, herunder trekke inn erfaringer og kompetanse i fylkeskommuner og kommuner,
- gi juridisk bistand til kommunene om aktuelle temaer i strandsonen,
- bidra til at naturmangfoldloven kap II legges til grunn og synliggjøres i vedtak etter plan- og bygningsloven, herunder veilede fylkesmennene, fylkeskommuner og kommuner i forbindelse med dette,
- bistå i oppfølgingen av Arealutvalget for akvakultur.

Nasjonalt mål 1.17 På Svalbard skal omfanget av villmarkspregete områder opprettholdes, naturmangfoldet bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet, og verneområdenes verdi som referanseområder for forskning sikres.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- med bistand fra Sysselmannen, gjennomføre en ekspertkonferanse om bærekraftig turisme/økoturisme med vekt på de arktiske øyer. Direktoratet forutsettes å opprette en programkomite der Sysselmannen, Riksantikvaren og Norsk Polarinstituttdeltar,
- samarbeide nært med Sysselmannen når Sysselmannen skal gjennomføre høring og ferdigstilling av forvaltningsplan for Nordøst-Svalbard og Sørøst-Svalbard naturreservater, Sysselmannen leder arbeidet,
- med hovedfokus på høstbare arter og rødlistearter, foreta en vurdering av dagens artsforvaltning i forhold til målene og prinsippene i svalbardmiljøloven og svalbardmeldingen. Sysselmannen vil bidra med oppdaterte bestandsdata og faglige vurderinger til direktoratets arbeid,
- ved behov bistå Miljøverndepartementet ved revisjon av forskrifter etter svalbardmiljøloven,
- etablere INON-datasett for Svalbard.

4.2 Resultatområde 2: Livskraftige elver og innsjøer

Nasjonalt mål 2.1 Utryddelsen av truede arter i ferskvann skal være stanset, og status for arter i nedgang skal være forbedret innen 2020.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- etablere et prosjekt for kultivering av elvemusling fra bestander med svak rekruttering.

Nasjonalt mål 2.2 Alle vannforekomster skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand eller godt økologisk potesial der dette er relevant i løpet av 2021.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- følge opp det miljøfaglige arbeidet i regionene slik at alle vannforekomster er karakterisert innen 1. juli 2012, og innen samme frist sende vesentlige spørsmål på høring. Direktoratet skal bidra med forberedelser og delta på Miljøverndepartementets besøk i alle vannregioner.
- bidra til at fylkesmannen har tilstrekkelig prioritet på innlegging av sine data i Vann-nett og etablering av regionale overvåkingsprogram,
- bistå Miljøverndepartementet med utforming av medieprofilering av kunnskapen som er et resultat av karakteriseringen,
- i samarbeid med Klima- og forurensningsdirektoratet få på plass best mulig basisovervåking i henhold til vannforskriftens krav og innenfor de prioriteringer som direktoratene blir enige om,
- sørge for iverksetting av identifiserte tiltak i vedtatte vannforvaltningsplaner under eget ansvarsområde,
- være pådriver og rådgiver for andre sektors gjennomføring av tiltak i vedtatte vannforvaltningsplaner som skal være iverksatt i 2012 og forberede rapportering til ESA om iverksetting av tiltak i vedtatte vannforvaltningsplaner ved utgangen av 2012,
- bistå Miljøverndepartementet i prosessene knyttet til Olje- og energidepartementets arbeid med gjennomføring av flomdirektivet i norsk rett,
- bistå Miljøverndepartementet i arbeidet med å få til en samarbeidsavtale med Finland om internasjonal vannregion Tana-Neiden-Pasvik, og bistå til samarbeidet med Sverige om grensekryssende vannområder,
- gjennom Statens naturoppsyn, prioritere oppsyn på riksgrensestrekningen i Tanavassdraget etter nærmere avtale med Fylkesmannen i Finnmark og Tanavassdragets fiskeforvaltning, jf. forskrift om lokal forvaltning av fiske mv. i Tanavassdraget,
- bidra til å forbedre kunnskapsgrunnlaget om krypsiv og etter behov sørge for gjennomføring av tiltak mot krypsiv,
- styrke arbeidet med revisjoner av vannkraftkonsesjoner og i samarbeid med NVE gi faglige anbefalinger om nasjonale prioriteringer,
- styrke arbeidet med tilsyn av naturforvaltningsvilkårene i gitte vannkraftkonsesjoner, og eventuelt pålegge nye miljøforbedrende tiltak,
- i samarbeid med Miljøverndepartementet, foreta en gjennomgang av kravet til kunnskapsgrunnlaget for vannkraftkonsesjoner, jf. naturmangfoldloven § 8,
- styrke samarbeidet med Miljøverndepartementet og fylkesmannen i arbeidet med vannkraft generelt og i enkeltsaker som er prinsipielt viktige på grunn av omfang, forventede miljøkonsekvenser, inngrepets natur eller konfliktgrad,
- ved behov bistå Miljøverndepartementet i prinsipielt viktige enkeltsaker på vannkraft.

Nasjonalt mål 2.4 Alle bestander av dyr og planter som kan høstes i ferskvann skal være forvaltet økosystembasert og høstes bærekraftig slik at artene opptrer i levedyktige bestander innenfor sitt naturlige utbredelsesområde innen 2020.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bistå Sysselmannen når denne, i samråd med Direktoratet for naturforvaltning, skal ferdigstille og implementere en strategi for forvaltning av røye. Sysselmannen leder arbeidet.

Nasjonalt mål 2.9 De ville laksestammene, herunder det genetiske mangfoldet, skal sikres slik at de opptrer i levedyktige bestander i sitt naturlige utbredelsesområde.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bidra til arbeidet med reforhandling av Tanaoverenskomsten og tilhørende fiskeforskrift etter nærmere avtale med departementet,
- i samarbeid med Miljøverndepartementet tilpasse forskriftsverket etter lakse- og innlandsfiskloven i henhold til den planlagte lovrevisjonen i 2012,
- iverksette nye reguleringer i laksefiske i 2012, herunder utarbeide nasjonal forskrift for elvefiske,
- bidra i arbeidet med å etablere lokal forvaltning i Neidenvassdraget etter nærmere avtale med departementet,
- sørge for at det i handlingsplanen for laksetrapper er tatt inn en vurdering av betydningen for annet naturmangfold i de områdene hvor laksen er introdusert som en ny art.

Nasjonalt mål 2.10 Ved innførsel og utsetting av fremmede organismer skal vesentlige uheldige følger for naturmangfoldet unngås. For de mest skadelige fremmede organismene som allerede er satt ut i norsk natur skal tiltak for å bekjempe disse være satt i gang eller gjennomført.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- innenfor gjeldende budsjettrammer følge opp behovene for tiltak overfor fremmede organismer i ferskvann, herunder gjedde, signalkreps, ørekyte, solabbor og vasspest,
- styrke fokus på utøving av myndighet som ble delegert i 2011 til å treffe vedtak etter lakse- og innlandsfiskloven (evt. naturmangfoldloven når bestemmelsene der trer i kraft) om import av organismer, i tråd med mål og prinsipper i naturmangfoldloven,
- fortsette arbeidet med bekjemping av *Gyrodactylus salaris* med særlig vekt på bekjempelsesarbeidet i Vefsn-regionen. Øvrige prioriteringer innenfor bekjempelse av *Gyrodactylus salaris* avklares fortløpende med departementet.

4.3 Resultatområde 3: Frodige våtmarker

Nasjonalt mål 3.2 Mangfoldet av naturlige våtmarker skal ivaretas eller gjenopprettet innenfor deres naturlige utbredelsesområde, og slik at alle arter forekommer i levedyktige bestander. Det genetiske mangfoldet og viktige økologiske funksjoner og tjenester skal ivaretas.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- iverksette tiltak i handlingsplanen for kommunikasjon, utdanning, bevisstgjøring og informasjon om våtmarker (CEPA Avtjon Plan), herunder formidle og spre informasjon om verdien av våtmarker og utforme en informasjonspakke om våtmarker og Ramsarkonvensjonen,
- utnevne nasjonale CEPA-kontakter fra Ramsarmyndighet og fra en frivillig organisasjon,
- markere verdens våtmarksdag 2. februar og 2. september med hovedvekt på å få ut gode mediasaker om våtmarkers betydning,
- sikre at samtlige nye forvaltningsplaner for vernede våtmarksområder og norske Ramsarområder også omfatter en plan for god formidling,
- utvikle eksisterende nettsted (Miljøstatus, dirnat.no) slik at de i større grad gir informasjon om våtmarker,
- bidra inn i det internasjonale arbeidet med oppfølging av "Regjeringen vil"- punktene fra Meld. St. nr. 13 Mot en grønnere utvikling.

Nasjonalt mål 3.5 Et representativt utvalg av våtmarker skal vernes for kommende generasjoner.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- sette i gang en prosess med sikte på å supplere det foreslåtte vernet i Iesjavri-området i Verneplan for myr og våtmark i Finnmark med et forslag om biotopvenområde knyttet til hekke- og myteområdet for dverggås,- dersom det blir aktuelt, slutføre arbeidet med myrplanen i Finnmark,

Nasjonalt mål 3.6 Verneverdiene i verneområdene skal opprettholdes/gjenopprettes.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- i så stor grad som mulig, prioritere Ramsarområder ved tildeling av midler til forvaltningsplaner, og sikre at det utarbeides forvaltningsplaner for de by- og tettstedsnære vernede våtmarksområdene der det er mest relevant,
- sørge for at det etableres uteinformasjon og merking av høy kvalitet i alle Ramsarområder hvor det er formålstjenlig.

4.4 Resultatområde 4: Mangfoldige skoger

Nasjonalt mål 4.1 Utryddelsen av truede arter i skog skal være stanset, og status for arter i nedgang skal være forbedret innen 2020.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- gjennomføre tiltak for å hindre at hubro utsettes for elektrokusjon – dette er ledd i en seksårig satsing i samarbeid med NVE og berørte netteiere.

Nasjonalt mål 4.2 Mangfoldet av naturtyper i skog skal ivaretas eller gjenopprettes innenfor deres naturlige utbredelsesområde, og slik at alle stedeagne arter forekommer i levedyktige bestander. Det genetiske mangfoldet og viktige økologiske funksjoner og tjenester skal ivaretas.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- videreføre naturtypekartlegging i skog, herunder kartlegging av prioriterte skogtyper,
- bistå Miljøverndepartementet i samarbeidet med Landbruks- og matdepartementet vedrørende revisjon av regelverket for landbruksveier,

Nasjonalt mål 4.3 Alle bestander som kan høstes av planter og dyr i skog skal være forvaltet økosystembasert og høstet bærekraftig slik at artene opptrer i levedyktige bestander innenfor sitt naturlige utbredelsesområde innen 2020.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- følge opp strategien for forvaltning av hjortevilt og veilede fylkeskommunene om viltforvaltning,
- følge opp strategien for forvaltning av hjortevilt, og forsterke veiledningen av fylkeskommunene og kommunene om viltforvaltning med vekt på forvaltning av elg, hjort og rådyr.

Nasjonalt mål 4.4 Areal brukt til skogbruk skal være forvaltet bærekraftig innen 2020.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bygge opp egen spisskompetanse om miljødimensjonen i bærekraftig skogbruk, og intensivere eget arbeid og dialogen med skogbruksnæring og skogmyndigheter innen dette temaet.
- i samarbeid med Miljøverndepartementet, arrangere en nordisk workshop om økosystemtjenester i skog i september 2012. Innholdet i workshop'en vil bli konkretisert i dialog mellom departementet og direktoratet.

Nasjonalt mål 4.6 De mest truede naturtypene i skog skal ha status som utvalgte naturtyper

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- i samarbeid med Statens landbruksforvaltning, etablere en dialog med skogbruksnæringen om hvordan hule eiker kan ivaretas, og hvordan tilstanden og utviklingen kan dokumenteres på en best mulig måte.

Nasjonalt mål 4.5 Det skal årlig være 65 ynglinger av gaupe, 13 ynglinger av bjørn, 3 ynglinger av ulv og 850-1200 hekkende par av kongeørn.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- etter nærmere avtale, bistå Miljøverndepartementet i arbeidet med oppfølging av dokumentene om rovviltsamarbeid undertegnet av statssekretærene i Norge, Sverige og Finland, samt i dialogen og forhandlinger knyttet til bestandsmålet for ulv,
- sørge for at punkter om bestandsovervåking og registrering av rovvilt i rovviltforliket av 2011 blir fulgt opp, bl a gjennom sin styringsdialog med Rovdata,
- følge opp punkter om uttak av rovvilt i forliket vedtatt av Stortinget i 2011,
- følge opp arbeidet med en autorisasjonsordning for rovviltsentre, samt følge opp øvrige punkter i rovviltforliket av 2011 hva gjelder kurs- og informasjonsarbeid.

Nasjonalt mål 4.8 Et representativt utvalg av naturtypene i skog skal vernes for kommende generasjoner.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- videreføre verneprosesser med utgangspunkt i frivillig skogvern. Omfanget for oppstart av arbeid med nye frivillig vern områder settes i utgangspunktet til 30 km² produktiv skog i 2012, inkludert aktuelle områder i Oslomarka. Departementet kan evt. justere dette hvis situasjonen tilsier det.
- videreføre kartlegging og verneprosesser for gjenstående verneverdige skogområder på Statskog SFs grunn, herunder skog som Statskog har kjøpt fra Orkla.
- vurdere eiendommer som Statskog SF skal selge med hensyn på vern (prioritet 1) og makeskifteareal til private grunneiere. (Kjøp av makeskifteareal til offentlige grunneiere prioriteres ikke.)
- videreføre verneprosesser for gjenstående verneverdige skogområder skog eid av Opplysningsvesenets fond (prestegårdsskoger).

Nasjonalt mål 4.9 Verneverdiene i verneområdene skal opprettholdes/gjenopprettes.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- videreføre arbeidet for å ivareta og utvikle verneverdiene i skogreservater, blant annet ved fjerning av fremmede treslag og andre tiltak.

Nasjonalt mål 4.10 Ved innførsel og utsetting av fremmede organismer skal vesentlige uheldige følger for naturmangfoldet unngås. For de mest skadelige fremmede organismene som allerede er satt ut i norsk natur skal tiltak for å bekjempe disse være satt i gang eller gjennomført.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- følge opp forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål,
- bidra til oppbygging av bedre kunnskap om konsekvenser av spredning av fremmede treslag og andre fremmede organismer i skog, samt utvikle dialog og kontakt med skogbruksnæring, skogmyndigheter og andre parter med sikte på å utvikle tiltak for å kontrollere slik spredning.

4.5 Resultatområde 5: Storslått fjellandskap

Nasjonalt mål 5.4 Villreinen skal sikres i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder i Sør-Norge.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bidra i arbeidet med regionale planer for nasjonale villreinområder, herunder også oppfølgingen av planene,
- sørge for at fylkesmannen og villreinnemndene deltar aktivt og forpliktende i de regionale planprosessene for nasjonale villreinområder,
- bistå med etableringen av Europeiske villreinregioner slik at det kan gjennomføres en markering i første halvår 2013.

Nasjonalt mål 5.5 Det skal årlig være 39 ynglinger av jerv.

Det vises til omtale om rovvilt under resultatområde 4 mangfoldige skoger, punkt 4.5.

Nasjonalt mål 5.11 Planlegging i kommuner, fylker og regioner skal bidra til å hindre uønsket nedbygging i fjellet.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bistå Miljøverndepartementet i arbeidet med å gjennomgå de miljøverdier det er viktig å ta vare på i høyfjellet, vurdere trusselbildet og foreslå tiltak for å sikre en ønsket utvikling i høgfjellsområdene, samt bistå i veiledning om bruk av plan- og bygningsloven i fjellområder,
- bidra til å implementere naturmangfoldloven kapittel II i saker etter plan- og bygningsloven som berører naturmangfold i fjellet, og implementere naturmangfoldlovens § 49 i saker utenfor verneområder som berører verneområder,
- bistå Miljøverndepartementet i utarbeiding av avtale mellom Staten ved Miljøverndepartementet og kommunene Nord-Aurdal og Øystre-Slidre i Langsua nasjonalpark om arealbruk i nasjonalparkens randsone, jf. Kgl Res.

Nasjonalt mål 5.13 Transport og ferdsel på Svalbard skal ikke medføre vesentlige eller varige skader på vegetasjon eller forstyrre dyrelivet. Svalbards natur skal kunne oppleves uforstyrret av motorisert ferdsel og støy, også i områder som er lett tilgjengelige fra bosettingene.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bistå Sysselmannen i arbeidet med å tilrettelegge for ikke motorisert friluftsliv og turisme på Svalbard. Sysselmannen leder arbeidet.

4.6 Resultatområde 6: Verdifulle kulturminner og kulturlandskap

Nasjonalt mål 6.9 Areal brukt til landbruk skal være bærekraftig forvaltet innen 2020.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bistå Miljøverndepartementet i Arbeidsgruppen for miljørapportering i jordbruket, med fokus på resultatrapportering, utvikling av indikatorer og tilgang til data,
- videreutvikle samarbeidet med Riksantikvaren og Statens landbruksforvaltning og bistå Miljøverndepartementet i arbeidet med landbruksfeltet og oppfølging av ny landbruksmelding.

Nasjonalt mål 6.10 De mest truede naturtypene i kulturlandskapet skal ha status som utvalgte naturtyper.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- følge opp de to naturtypene i kulturlandskap som nå har blitt utvalgt, og foreslå flere i 2012,
- samarbeide med landbrukssektoren og kulturminnemyndigheter om satsingen på utvalgte kulturlandskap i jordbruket.

4.X. Resultatkrav under nasjonale mål som gjelder for alle resultatområdene 1 til 6

Nasjonalt mål: De mest truede naturtypene skal ha status som utvalgte naturtyper

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- vurdere truede og verdifulle naturtyper som oppfyller kriteriene for å bli utpekt som utvalgt naturtype, og foreslå naturtyper hvor status som utvalgt naturtype anses som det mest hensiktsmessige virkemiddelet for å ta vare på naturtypen,
- følge opp fylkesmannen i arbeidet med kartlegging, utarbeiding og oppfølging av handlingsplaner for truede naturtyper, samt fordeling av tilskuddsmidler på post 82,
- gjøre en faglig vurdering, og eventuelt tildele tilskuddsmidler (kap. 1427 post 82) til andre relevante tiltak utover de omsøkte i ordinære tilskuddsrunder,
- sørge for at fylkesmannen informerer kommuner og grunneiere om vedtak om utvalgte naturtyper (jf Kgl resolusjon), reglene om utvalgte naturtyper (jf naturmangfoldloven), samt tiltak og hensyn i handlingsplan for å ta vare på naturtypen,
- opprette et miljøvedtaksregister, informere om dette og sørge for at det tas i bruk,
- fortsette kartleggingen av naturtyper som kan være aktuelle som utvalgte naturtyper, truede naturtyper og andre naturtyper med stort naturmangfold, samt sikre at data legges inn i Naturbase,
- sikre gode innsyns- og brukerløsninger i Naturbase, samt god informasjon om og opplæring i ny versjon av Naturbase,
- i samarbeid med Artsdatabanken, avklare framtidige ansvarsforhold og databaseløsninger for kartlagte naturtyper,
- sørge for at allerede kartlagte naturtyper etter DN Håndbok nr 13 gjennomgås for å lage referanser til klassifiseringssystemet Naturtyper i Norge,
- samordne revisjon av DN-håndbok nr 13 og 19 basert på klassifiseringssystemet Naturtyper i Norge,
- sørge for at informasjon og opplæring i bruken av databaser, blant annet ny Naturbase og Artskart, inngår som en del av kursene som avholdes i bruken av naturmangfoldloven,
- med bistand fra Sysselmannen, arrangere en workshop om rødlistede naturtyper og kartlegging av viktige naturtyper på Svalbard.

Nasjonalt mål: Verneverdiene i verneområdene skal opprettholdes/gjenopprettes

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bidra til å implementere ny modell for lokal forvaltning, blant annet gjennom opplæring av forvaltningsstyrer og forvaltere og ved å medvirke i oppbygging av forvaltningsknutepunktene,
- gjennomføre bestillingsdialogen mellom SNO lokalt og fylkesmennene/verneområdestyrene, og på grunnlag av denne og direktoratets ”strategi for bruk av midler i verneområder” prioritere midler til tiltak i verneområdene og videreføre arbeidet med å

få på plass forvaltningsplaner der forvaltningsplan er viktig for å sikre verneformål og verneverdier,

- videreføre basiskartlegging i verneområder, og vurdere utvidelse til nye områder,
 - bistå Miljøverndepartementet i arbeidet med å lage en nasjonal strategi for verdiskaping basert på natur- og kulturarven, i samarbeid med Riksantikvaren,
 - i samarbeid med Miljøverndepartementet, videreutvikle arbeidet med nasjonalparkkommuner og nasjonalparklandsbyer,
 - lede arbeidet med å følge opp 5 pilotprosjekter med målstyrt forvaltning i verneområder, og med formidling av erfaringene fra disse prosjektene,
 - videreutvikle samarbeidet med Riksantikvaren om veiledning og tilsyn av kulturminner og kulturmiljøer i verneområdene,
 - i samarbeid med Riksantikvaren, bidra til å gjennomføre den nasjonale pilegrimsstrategien,
 - i samarbeid med Riksantikvaren, Staten kartverk og Norsk kulturråd drifte utprøvingen av de tre pilotene i kultur- og naturreisen,
 - videreutvikle samarbeidet med Riksantikvaren og Statens landbruksforvaltning, og bistå Miljøverndepartementet i arbeidet med landsbruksfeltet og oppfølging av ny landsbruksmelding,
 - forberede og gjennomføre nasjonalparkkonferansen 2012 i nært samarbeid med Miljøverndepartementet, og samarbeide med Fylkesmannen i Oppland om 50-årsjubileet for Rondane nasjonalpark,
 - arbeide videre med prosjektet "Oppfølging av verneområder – bevaringsmål og overvåking", herunder lage ferdig manualer for utarbeidelse av bevaringsmål og overvåkingsopplegg i verneområder og starte praktisk overvåking av noen naturtyper og verneområder som er spesielt egnet og der behovet for overvåking er stort,
- følge opp ny strategi for nasjonalparksentre og naturinformasjonssentre i samråd med Miljøverndepartementet. Departementet vil gi [skriftlig tilbakemelding på utkastet til ny strategi og komme med eget oppdragsbrev om nasjonalparksentre og naturinformasjonssentre i løpet av februar 2012.](#)
- i samarbeid med Riksantikvaren, bidra i arbeidet med revisjon av den nasjonale reiselivsstrategien, og delta i koordinerende gruppe for underliggende etater og virkemiddelaktører, samt i oppfølging av Innovasjon Norge sitt arbeid med utvikling av bærekraftig reiseliv,
 - forberede klagebehandling av klagesaker vedrørende vedtak fra lokale forvaltningsstyrrer,
 - bistå Miljøverndepartementet i arbeidet med å fullføre gjennomgangen av motorferdselregelverket, herunder utarbeide nytt veiledningsmateriale når gjennomgangen er fullført,
 - bistå Miljøverndepartementet i arbeidet med å iverksette forskrift om vannscootere.

Nasjonalt mål De mest truede artene skal ha status som prioriterte arter.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- vurdere hvilke arter som oppfyller kriteriene for å beskyttes som prioritert art, og foreslå arter hvor forskriftsfesting som prioritert art anses som det mest hensiktsmessige virkemiddelet,

- i samarbeid med andre sektorer, følge opp de artene som er blitt prioritert og/eller som det er utarbeidet handlingsplaner for,
- følge opp fylkesmannen i arbeidet med kartlegging, utarbeiding av faggrunnlag og oppfølging av handlingsplaner samt fordeling av tilskuddsmidler,
- gjøre en faglig vurdering, og eventuelt tildele tilskuddsmidler (kap 1427 post 82) til andre relevante tiltak utover de omsøkte i ordinære tilskuddsrunder.

Nasjonalt mål: Et representativt utvalg av norsk natur skal vernes for kommende generasjoner.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- med utgangspunkt i den naturfaglige evalueringen av norske verneområder, foreslå strategi for å velge ut naturtyper som bør beskyttes gjennom vern og hvilke som bør beskyttes gjennom bruk av andre virkemidler i naturmangfoldloven. Det vil komme eget oppdragsbrev om dette.
- bistå Miljøverndepartementet og fylkesmannen i forbindelse med eventuelle lokale initiativ til vern, blant annet Dåpma og Lofotodden,
- sørge for revisjon av verneområdene på Tautra, Frosta kommune, Nord-Trøndelag. og revisjon av verneområdet Herdla, Askøy kommune, Hordaland.

Nasjonalt mål: Ved innførsel og utsetting av fremmede organismer skal vesentlige uheldige følger for naturmangfoldet unngås. For de mest skadelige fremmede organismene som allerede er satt ut i norsk natur skal tiltak for å bekjempe disse være satt i gang eller gjennomført.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- følge opp forskrifter etter naturmangfoldloven når disse trer i kraft, herunder behandle søknader om tillatelse til innførsel av fremmede organismer og søknader om tillatelse til utsetting av utenlandske treslag,
- i tett kontakt og samarbeid med Mattilsynet og andre relevante etater, sikre god koordinering og en samordnet og forutsigbar saksbehandling for innførsel og utsetting av fremmede organismer,
- bidra til å styrke fylkesmannens arbeid med veiledning og koordinering av tiltak mot fremmede organismer på regionalt nivå, blant annet gjennom kurs, seminarer og eventuelt prosjektstøtte,
- gjennom den tverrsektorielle direktoratsgruppa koordinere og være pådriver overfor andre sektorer for oppfølging av tverrsektoriell nasjonal strategi og tiltak mot fremmede skadelige organismer, og bistå sektorene i deres kartlegging av risikoaktiviteter innen egen sektor og utvikling og oppfølging av handlingsplaner og tiltak mot fremmede skadelige arter,
- styrke formidlingen om temaet fremmede organismer, blant annet gjennom oppdatert informasjon om ”risikoarter” på Direktoratet for naturforvaltnings nettsider, gjennom informasjonstiltak rettet mot bransjer og organisasjoner som kan bidra til å forhindre innførsler og utsettinger av fremmede arter og gjennom aktiv bruk av media med særlig fokus på nisjemedier som når viktige målgrupper som hageeiere, skogbrukere, akvarister, etc.

Nasjonalt mål Utsetting av genmodifiserte organismer skal ikke føre til skade på naturmangfoldet, jf genteknologiloven.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bistå Miljøverndepartementet med forberedelse av og deltakelse på relevante møter under Cartagena-protokollen om GMO, herunder neste partsmøte i India,
- i samråd med Miljøverndepartementet, sluttbehandle søknader som er godkjent under forordning 1829/2003 om genmodifisert mat og fôr og utsettingsdirektiv 2001/18, - videreutvikle vurderingskriterier for bærekraft, samfunnsnytte og etikk i genteknologiloven.

4.7 Resultatområde 7: Godt bymiljø

Nasjonalt mål 7.1. Planlegging i kommuner, fylker og regioner skal bidra til at byer og tettsteder er bærekraftige, attraktive og funksjonelt utformet med et godt fysisk miljø som fremmer helse og livskvalitet.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- ved behov, bidra i fagnetteverket "Framtidens byer" med vekt på klimatilpasning, naturmangfold, grønnstruktur og friluftsliv i byer (direktoratet skal ikke delta fast i nettverket),
- bidra aktivt i "Bysamarbeidet 2012 – 2016" som er Miljøverndepartementets nettverkssatsing for å utvikle mer attraktive og bærekraftige mellomstore byer. Direktoratets rolle innebærer bl.a. faglig veiledning overfor nettverk som arbeider med tema som naturlig hører inn under direktoratets ansvarsområder og å støtte opp under satsingen gjennom å se egne tiltak, virkemidler og programmer i sammenheng med byenes arbeid.
- styrke sin veiledning overfor kommuner og fylkeskommuner om kriteriene for kartlegging av universell utforming i friluftsområder slik at indikatortallene som framskaffes i KOSTRA blir bedre,
- bidra med faglige råd og innspill til Miljøverndepartementets arbeid med stedsutvikling, og delta i Forum for stedsutvikling.

4.8 Resultatområde 8: Aktivt friluftsliv

Nasjonalt mål 8.1 Alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og ellers i naturen.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- fortsette arbeidet med den naturlige skolesekken i samarbeid med Utdanningsdirektoratet og overta ansvaret for referansegruppa,
- videreføre arbeidet med Forum for friluftsliv i skolen,
- i samarbeid med Miljøverndepartementet, bidra til å øke deltagelsen i friluftslivet for funksjonshemmede, etniske minoriteter og andre grupper i befolkningen som trenger ekstra motivasjon og særskilt tilrettelegging, jf. oppfølging av strategien "Friluftsliv for alle",

- i samarbeid med Riksantikvaren, forberede og gjennomføre et nytt seminar om kulturminner og friluftsliv ("Granavollen II") , jf referat fra felles kontaktmøte hos RA 11.06.2010.

Nasjonalt mål 8.2 Områder av verdi for friluftsliv skal sikres og forvaltes slik at naturgrunnlaget blir ivaretatt.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- i samarbeid med Miljøverndepartementet, videreføre arbeidet med Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftsområder. Direktoratet forutsettes også i 2012 å involvere fylkeskommunene, Riksantikvaren, frivillige organisasjoner og sektormyndigheter i arbeidet med handlingsplanen,
- videreføre oppfølgingen av fylkeskommunene i arbeidet for å sikre at alle statlig sikrede friluftsområder får forvaltningsplaner,
- med utgangspunkt i den nye evalueringen av skjærgårdstjenesten, ivareta styringsfunksjonen for videre utvikling og drift av denne tjenesten,
- videreføre oppfølgingen av universell utforming av friluftsområder,
- utvikle nettsidene om sikring slik at det gis en mer systematisk veiledning om sikringsprosessene, herunder vise eksempler på viktige deler av prosessen koplet til arealplanlegging, forhandling/minnelig løsning, arealverdsetting og bruk av erverv i forvaltningsplan,
- i samarbeid med Statens kartverk, fortsette arbeidet med å etablere en nasjonal forvaltningsløsning for stier og løyper.

Nasjonalt mål 8.3 Allemannsretten skal holdes i hevd

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- utvikle nettsidene om allemannsretten som følge av endringer i friluftsløven,
- revidere veiledningsmaterieell knyttet til ferdselshindringer i strandsonen.

Nasjonalt mål 8.4 Planlegging i kommuner, fylker og regioner skal bidra til å fremme et aktivt friluftsliv og skape helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlige nærmiljø.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- videreføre nærmiljøsatsningen, der direktoratet ved økonomiske bidrag og ved nært samarbeid med blant annet fylkeskommuner, kommuner, statlige etater og frivillige organisasjoner, kartlegger og utvikler tiltak som vil øke deltakelsen i friluftslivsaktiviteter i nærmiljøet. Erfaringer fra nærmiljøsatsningen skal inngå i Handlingsplanen for statlig sikring og tilrettelegging av friluftsområder.
- videreføre samarbeidet med Helsedirektoratet med sikte på mer naturopplevelse og fysisk aktivitet for alle,
- i samråd med Miljøverndepartementet, friluftslivsorganisasjonene og Riksantikvaren, forberede gjennomføring av Friluftslivets år i 2015,
- sørge for at kriteriene for tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne inkluderes i planleggingen av kommunale og regionale friluftslivsplaner.

4.11 Resultatområde 11: Stabilt klima

Nasjonalt mål 11.2. Noreg skal fram til 2020 ta på seg ei forplikting om å kutte dei globale utsleppa av klimagassar tilsvarande 30 pst. av Noregs utslepp i 1990. Gjennom Klimameldinga og Klimaforliket er det slått fast at det er realistisk å ha eit mål om å redusere utslepp i Noreg med 15-17 mill. tonn CO₂-ekvivalentar i høve til referansebana slik den er presentert i nasjonalbudsjettet for 2007, når skog er inkludert i tråd med eksisterande regelverk under Kyotoprotokollen.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bidra til å frambringe kunnskap og underlag for å avveie dette nasjonale målet mot mål i resultatområdene 1-5 og 8 for å redusere naturinngrep i økosystemene,
- bistå Miljøverndepartementet i utarbeiding av ny klimamelding med særlig vekt på å vurdere konsekvenser for naturmangfoldet av aktuelle tiltak og virkemidler for å redusere klimagassutslipp i Norge. Dette omfatter blant annet økt opptak og lagring av karbon i skog og tiltak i forskjellige naturtyper (som skog og våtmarker) og tiltak i energipolitikken.
- sammen med Klima- og forurensningsdirektoratet, utvikle verktøy for å avveie hensynet til reduserte klimagassutslipp og ivaretagelse av naturmangfold,
- sammen Klima- og forurensningsdirektoratet, utvikle "vinn-vinn" tiltak som har positive effekter både i klimasammenheng og for naturmangfold,
- bidra til at den økte utbyggingen av fornybar energi som følge av forpliktelsene i EUs fornybardirektiv og el-sertifikatene og utbygging av nettkapasitet fører til minst mulig konflikt med naturmangfoldet (jf også her resultatområdene 1-5 og 8),
- ha kunnskap om effekter på naturmangfold av skogplanting og produksjon av bioenergi,
- gi innspill til forhandlingsløsninger omkring redusert avskoging og økt opptak av karbon i et post-2012-regime, med vekt på naturmangfold. Direktoratet skal holde seg orientert om og delta i internasjonalt arbeid knyttet til LULUCF (Land Use Land Use Changes and Forestry),
- delta i utarbeidelse av faglig grunnlag for norske posisjoner for forhandlingene om en europeisk skogavtale (Forest Europe).

Nasjonalt mål 11.5 At samfunnet er mindre sårbart for klimaendringer og at Norges tilpasningsevne er styrket.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- etter nærmere avtale med Miljøverndepartementet, bidra i oppfølgingen av den nasjonale utredningen om samfunnets sårbarhet og tilpasningsbehov som følge av klimaendringene, NOU 2010:10.

Nasjonalt mål 11.6 Betydningen av robuste økosystem og naturmangfold som karbonlager skal være styrket i arbeidet med tilpasning og arbeid mot klimaendringer innen 2020, inkludert restaurering av minst 15 prosent av degraderte økosystem.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bygge opp kunnskap om sentrale norske naturtypers økosystemtjenester, samt disse naturtypenes betydning og sårbarhet for menneskelig aktivitet.

4.12 Resultatkrav knyttet til tverrgående virkemidler

Kunnskap

Kart og geodata

Statens kartverk har rollen som nasjonal geodatakoordinator. Miljøforvaltningen skal klarlegge endrings- og utviklingsbehov for sine forvaltningssystemer for å kunne gi enklere tilgang til geografisk miljøinformasjon. Det etableres et eget prosjekt under ledelse av Statens kartverk og med deltakelse fra etatene. Mandat for prosjektet utvikles av Statens Kartverk i samarbeid med departementet og etatene. Prosjektet vil kunne medføre behov for involvering av virksomheter utenfor miljøforvaltningen.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- følge opp delingsplikten etter geodataloven gjennom deltakelse i Norge digitalt samarbeidet,
- delta i prosjektet om miljøforvaltningens kartlegging av endrings- og utviklingsbehov for egne forvaltningssystemer for å kunne gi enklere tilgang til geografisk informasjon.

Forskning, overvåking og kartlegging

Etatene skal ha fokus på forsknings- og overvåkingsarbeidet, og instituttene skal være de sentrale kompetansesentrene for miljøforvaltningen. For alle overvåkingsprogram skal muligheten for bruk av ny teknologi vurderes, f. eks. automatiske målestasjoner, satellitter etc. Innledningsvis gjelder dette nye måledata og oppdrag som settes ut på anbud, på lengre sikt alle overvåkingsprogram. Vurderingen bør skje i samarbeid med andre kompetente virksomheter og etater, der dette er relevant. Mulighetene for sambruk av data og måleutstyr skal være en del av vurderingen.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- utarbeide en rapporteringsplan for oppdatering av data i Miljøstatus.no, og som leveres redaksjonen for Miljøstatus etter nærmere avtale,
- gi høy prioritet til oppfølging av relevante program i Forskningsrådet og arbeidet med utvikling av strategiske instituttsatsinger (SIS) ved miljøinstituttene.

Miljødatasamordning

Miljødatasamordning skal være en integrert del av arbeidet i forvaltningen. Klima- og forurensningsdirektoratet har rollen som nasjonalt samordningsorgan for miljødata. Etatene skal bidra til å styrke miljødatasamordningen i sektoren gjennom aktiv deltakelse i faglige nettverk, prosesser og fora, og etatene skal slutte opp om arbeidet med sektorens fellesløsninger for miljødata. Miljøstatus skal særlig prioriteres, herunder markedsføring og utvikling av informasjonsprodukter mot definerte målgrupper. Alle etatene skal bidra med data og oppdatert informasjon til miljøstatus. Miljødataforumet skal initiere og

koordinere tre prosjekt i 2012. Det ene prosjektet skal definere en overordnet modell for tjenestebasert arkitektur i miljøforvaltningen og se på områder for bedre samhandling. Det andre prosjektet knyttes til kartlegging av metadata i miljøforvaltningen for å bedre harmonisering i bruken av metadata. Det siste prosjektet er å få etablert en løsning for forvaltning av indikatorene for nasjonale miljømål.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- følge opp miljøforvaltningens IKT-strategi og gjennomføre tiltakene i handlingsplanen for 2012,
- bidra i arbeidet med skoleprosjekter for å øke bruken av Miljøstatus.no hos elever og lærere. Dette skal gjøres i tett samarbeid med eksisterende skolerelaterte tiltak som miljølære, Kart i skolen og Den naturlige skolesekken.

Miljøhensyn integrert i næringsliv, husholdninger og offentlige virksomheter

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- styrke formidling av faktakunnskap om klimaendringer og bistå Miljøverndepartementet i arbeidet med "Klimaløftet".

Informasjon og kommunikasjon

Det skal være effektivt samspill om kommunikasjon mellom etatene og departementet gjennom tett dialog og utveksling av media- og kommunikasjonsplaner. Informasjonssjefene skal møtes regelmessig for å diskutere felles utfordringer og planer både mht media og andre kommunikasjonstiltak. Alle medieplanene skal være tilgjengelige for alle etatene og departementet. Etatene og departementet skal også samarbeide om tiltak overfor skolen.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- varsle departementet, og i den grad det er relevant også andre etater, om store mediasaker,
- samarbeide med departementet og de øvrige etatene om Miljøverndepartementets 40-års jubileum i 2012,
- bruke feiringen av Norges første nasjonalpark (Rondane 50 år) som strategisk mulighet til å synliggjøre saker som viser den positive betydningen av naturvern gjennom de siste 50 år,
- i samarbeid med Miljøverndepartementet og utvalgte fylkesmenn, utarbeide merkevare- og kommunikasjonsstrategi for nasjonalparkene, herunder blant annet felles internettsider, oppdatering av informasjon og samarbeid med reiselivet, i samarbeid med Naturfagsenteret, Utdanningsdirektoratet og miljøorganisasjonene, fortsette arbeidet med Den naturlige skolesekken, herunder ha ansvar for oppfølgingen av referansegruppa, samordne aktivitetene med de andre miljødirektoratene og bidra til at Miljøstatus benyttes i større grad.

Kunnskap om naturmangfoldet

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bistå Miljøverndepartementet i arbeidet med departementsgruppe for naturmangfold, og bidra med saksforberedelser, planlegging av møter og oppfølging og koordinering av prosjekter og aktiviteter knyttet til kartlegging og overvåking av naturmangfold,
- etablere effektive systemer for å legge inn og oppdatere data for kartlagte naturtyper i Naturbase, arbeide for styrket kunnskap om effekter av havforsuring og klimaendringer på naturmangfold i sjø og ferskvann, være oppdatert på og videreformidle informasjon om best tilgjengelig kunnskap og kunnskapsbehov på feltet til Klima- og forurensningsdirektoratet (som er hovedansvarlig på havforsuring og klimaendringer) og andre etter behov,
- i samarbeid med Klima- og forurensningsdirektoratet, bidra til tilfredsstillende overvåking av effekter av klimaendringer og havforsuring på naturmangfold i sjø og ferskvann i tråd med relevante nasjonale prosesser og overvåkingsprogram,
- formidle rapporten om verdien av naturmangfold og økosystemtjenester (TEEB) i Norge mot utvalgte målgrupper,
- bistå Miljøverndepartementet i arbeidet med å integrere anbefalingene fra TEEB-rapporten i norsk forvaltning,
- forberede og eventuelt iverksette rollen som nasjonalt kontaktpunkt for et internasjonalt kunnskapspanel for biologisk mangfold og økosystemtjenester (IPBES) og fortsette å gi bidrag til Klima- og forurensningsdirektoratet til oppfølging av klimapanelet (IPCC),
- videreføre prosjektet Mennesket og naturarven (MONA) knyttet til å dokumentere, systematisere og formidle tradisjonell og erfaringsbasert kunnskap om bruk av natur. Det skal legges vekt på å få til et bredt samarbeid med relevante fagmiljøer i Norge og Sverige, samiske miljøer, frivillige organisasjoner og andre departement og institusjoner, blant annet Artsdatabanken. Prosjektet skal dessuten sees i lys av arbeidsgruppe om urfolkspørsmål under CBD.
- lede arbeidet med og videreutvikle naturindeksen i tråd med anbefalinger for forbedring av datagrunnlag og metode i Naturindeks for Norge 2010, og med tanke på oppdatering og utgivelse av en revidert Naturindeks i 2015. Det legges opp til årlige dataleveranser for indikatorarter med lange tidsserier fra overvåking til SSB i forbindelse med utgivelse av indikatorer for bærekraftig utvikling under Nasjonalbudsjettet,
- bidra til at arbeidet med Naturindeks blir knyttet opp mot arbeidet i det offentlig nedsatte utvalget for økosystemtjenester,
- sikre god formidling av naturindeksen ut til allmennheten, herunder oppdatert informasjon på Miljøstatus og direktoratets egne hjemmesider.

Regelverk og system

Naturmangfoldloven

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- gjennomføre opplæring av fylkesmenn, fylkeskommuner, kommuner, statlige sektormyndigheter osv. om naturmangfoldloven, og sammenhengen mellom naturmangfoldloven og plan- og bygningsloven,

- vurdere å bistå med midler til andre gode opplæringsprosjekter knyttet til kunnskapsgrunnlaget og/eller bruken av naturmangfoldloven, for eksempel i regi av organisasjoner, Artsdatabanken eller andre,
- bistå Miljøverndepartementet i iverksetting av forskrift om uttak og utnyttelse av genetisk materiale etter naturmangfoldloven, herunder utvikling av informasjonsmaterieell knyttet til forskriften,
- forberede rollen som kompetent myndighet for behandling av søknader om tilgang til genetisk materiale i henhold til ny forskrift under naturmangfoldloven.

Kommunal og regional planlegging

Mål 2. All planlegging i kommuner, fylker og regioner skal skje innenfor rammen av nasjonal politikk

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- gi faglige råd til Miljøverndepartementet i innsigelsessaker og innvendingssaker til kommunale og regionale planer,
- bidra til å implementere naturmangfoldloven kapittel II i saker etter plan- og bygningsloven som berører naturmangfold,
- gjennomføre en årlig fagsamling med fylkesmenn, fylkeskommuner og sektormyndigheter om bruk av plan- og bygningsloven på naturforvaltningsområdet, herunder samvirke mellom plan- og bygningsloven og naturmangfoldloven.
- følge opp Direktoratet for naturforvaltning og Riksantikvarens handlingsplan for landskap, og delta i Miljøverndepartementets koordineringsgruppe for implementering av Landskapskonvensjonen.

Mål 3. Plan- og bygningsloven og aktuelle sektorlover skal benyttes aktivt for å sikre lokal og regional utvikling som vektlegger gode løsninger med tanke på miljøet, og sikrer god dokumentasjon av konsekvenser for miljø og samfunn.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bistå Miljøverndepartementet i å utarbeide veiledning til plan- og bygningslovens bestemmelser om konsekvensutredninger, dvs. ny §4-veileder og veileder oversikt konsekvensutredningsplaner,
- ha ansvar for oppfølging av forskning på virkninger av vindkraftanlegg på fugl,
- bistå Miljøverndepartementet i forbindelse med metodeutvikling for landskap knyttet til landskapskartlegging landskapstypeinndeling i forbindelse med NiN-systemet og "Nordlandsprosjektet"
- samarbeide med Riksantikvaren om utprøving og videre utvikling av veiledere for landskapsanalyse knyttet til kommuneplan og vindkraft,
- veilede om plan- og bygningsloven og naturmangfoldloven med vekt på kapittel II, utvalgte naturtyper og prioriterte arter/økologiske funksjonsområder.

Fylkesmannen

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- sammen med Klima- og forurensningsdirektoratet, sørge for at fylkesmannen er godt orientert om mulighetene til å benytte skjønnsmidlene til å støtte konkrete miljøtiltak i

kommunene og interkommunalt samarbeid om plan- og miljøkompetanse, herunder oppmuntre relevante aktører til å søke om midler fra skjønnsmidlene til miljørettede tiltak,

- sørge for at fylkesmannen i sin veiledning har fokus på aktiv bruk av miljødata (blant annet Miljøstatus.no) slik at miljødata i større grad blir brukt og lagt til grunn i kommunal og regional planlegging,
- i samarbeid med Klima- og forurensningsdirektoratet og Statens landbruksforvaltning, bidra til å avholde et felles møte for fylkesmannens miljø- og landbruksdirektører.

Miljøkommune.no

I 2011 startet etableringen av en ny nettportal med veiledning for kommunene på hele miljøområdet. Målet er å få kommunene til å bruke myndigheten de er tillagt etter miljølovverket bedre og mer effektivt enn i dag, samt å gjøre myndighetsutøvelsen enklere for kommunene. Første dellansering av www.miljokommune.no finner sted tidlig i 2012. Det vil bli flere dellanseringer i 2012- 2014.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- fortsatt delta i styringsgruppe og prosjektgruppe, og gjennom arbeidsgrupper på sine felt fortsette å bidra med innhold til nettsiden, og påse at rett veiledning og informasjon samles og legges ut på sine områder på nettsiden,
- sammen med Klima- og forurensningsdirektoratet, de øvrige etatene og Planavdelingen i Miljøverndepartementet være ansvarlig for å få på plass www.miljokommune.no med nyttig og brukervennlig informasjon om hvordan kommunene kan løse sine oppgaver innenfor hele plan- og miljøområdet,

Målrettet, effektiv og miljøvennlig miljøforvaltning

Etatens systemer og rutiner skal tilpasses risiko og vesentlighet ved at risikovurderinger inkluderes i planlegging av egne vesentlige prosesser, prosjekt og tiltak, og legges til grunn ved gjennomføring, intern kontroll og oppfølging. Gjennomførte eller påbegynte risikoanalyser skal rapporteres i foreløpig og endelig årsrapport. Retningslinjer for denne rapporteringen vil bli tatt inn i retningslinjer for den periodiske rapporteringen.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- videreføre arbeidet med risikostyring.

Beredskaps og sikkerhetsområdet

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- følge opp beredskapsarbeidet og sikre etatens og miljøforvaltningens evne til å håndtere kriser,
- dokumentere, eventuelt utarbeide og oversende risiko- og sårbarhetsanalyser til Miljøverndepartementet,
- gjennomføre en til to beredskapsøvelser i 2012.

Fellestiltak knyttet til ikt-strategien

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- etablere en oversikt over sine data, nettsteder og tjenester og vurdere dette i samarbeid med departementet opp mot nasjonale mål for tilgjengeliggjøring av offentlig informasjon,
- i samarbeid med departementet, se på mulighetene for bedre samordnet og koordinert forvaltning og felles arenaer for erfaringsoverføring rundt administrative løsninger,
- delta på to nettverksmøter for ikt-lederne som Norsk polarinstitutt og Riksantikvaren koordinerer i 2012, og bidra til å etablere et nytt fast nettverk for etatenes systemforvaltere.

Oppfølging av Riksrevisjonens merknader i Dok. nr. 1 (2011-2012)

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- i samarbeid med departementet, gjennomgå bruken av bevilgningene under 01- og 21-postene og tilskuddspostene under de kapitler direktoratet forvalter for å vurdere om bruken er i samsvar med kravene i bevilgningsreglementet og rundskriv R-101.
- i samarbeid med departementet, gjennomgå rapporteringen på målene for tilskuddspostene i budsjettproposisjonen for å vurdere om den tilfredsstillende kravene til rapportering i bevilgningsreglementet.
- i samarbeid med departementet, vurdere om kap. 1427 post 31 bør føres under en 60-post.

Departementet vil ta initiativet til disse gjennomgangene.

Fellesføringer for 2012

Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet (FAD) viser til rundskriv P 2/2009 N av 14. mai 2009, og ber departementene skal videreformidle følgende fire fellesføringer til de underliggende etatene i 2012:

- "Prioritering av økt rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidet med inkluderende arbeidsliv"
- "Økning av antallet lærlinger i statsforvaltningen"
- "Viderebruk av offentlige data".
- "Utvikling i geografisk fordeling av statlige arbeidsplasser"

FAD understreker at fagdepartementene skal følge opp fellesføringene og rapporteringene på dem i den ordinære dialogen med virksomhetene. Alle fellesføringene skal følges opp innenfor budsjetttrammene for 2012.

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/dok/rundskriv/2011/fellesforinger-2012.html?id=665965>

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- Følge opp fellesføringer fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet angående viderebruk av offentlige data. Etatene skal gjøre egnede og eksisterende rådata tilgjengelige i maskinlesbare formater. Dette gjelder informasjon som har samfunnsmessig verdi, som kan viderebrukes, som ikke er taushetsbelagte og der kostnadene ved tilgjengeliggjøring antas å være beskjedne (bortfall av inntekter ved salg av data anses som en kostnad). Formater og bruksvilkår må være i overensstemmelse med gjeldende retningslinjer ved tilgjengeliggjøring av offentlige data. Informasjon om hvilke rådata som er tilgjengelige, skal publiseres på virksomhetens nettside. Datasett som er fritt tilgjengelige i maskinlesbare formater, skal normalt registreres på nettstedet data.norge.no.

Etater som vurderer å etablere nye eller å oppgradere eksisterende publikumstjenester med utgangspunkt i rådata som ikke er taushetsbelagte, skal normalt gjøre disse rådataene offentlig tilgjengelige i maskinlesbare formater, dersom ingenting er til hinder for slik tilgjengeliggjøring av rådata. Før virksomheten eventuelt selv etablerer nye publikumsløsninger basert på rådata, må det vurderes om det er mer kostnadseffektivt å tilgjengeliggjøre rådata i maskinlesbare formater som grunnlag for at andre kan utvikle tjenester.

Internasjonalt samarbeid

Mål: Politikk og regelverksutvikling i EU/EØS resulterer i høye miljøkrav og fremmer en bærekraftig utvikling.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- sikre solid forankring av norske posisjoner ved høy kvalitet på EØS-notater,
- delta aktivt i utforming og gjennomføring av de programmene hvor direktoratet er samarbeidspartner (Donor Programme Partner) under EØS-midlene for 2009-2014,
- Formidling av norsk kompetanse og erfaringer, promotering av bilateralt samarbeid og involvering av relevante norske aktører er prioriterte oppgaver. Arbeidsinnsats kompenseres basert på rammeavtale med Financial mechanism Office og godkjente årlige budsjetter,
- bidra til en solid gjennomføring av det norske formannskapet i nordisk ministerråd gjennom levering av relevante faglige innspill som kan gi politisk uttelling, samt delta aktivt i relevante nordiske samarbeidsprosjekter. Se også omtale under nasjonalt mål 4.4.

Mål: Arbeide for at globale og regionale samarbeidsorganer på miljøområdet, herunder FNs miljøprogram UNEP, blir utviklet til effektive redskaper for utvikling og gjennomføring av miljøpolitikk.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- bistå Miljøverndepartementet og Riksantikvaren i planlegging og gjennomføring av den internasjonale konferansen "Living with World Heritage".

Det tas sikte på å starte nominasjonsprosess for Svalbard som verdensarvområde i løpet av 2012. Miljøverndepartementet vil komme tilbake med konkret bestilling og avklaring av ressursbehov etter at rammene for dette arbeidet er nærmere avklart. Dersom det blir aktuelt å gjenoppta nominasjonsprosessen for Lofoten, vil departementet komme tilbake til dette i eget bestillingsbrev.

Mål: Strategisk politisk dialog med samarbeidsland og bidra til å styrke disse landenes evne og vilje til å ta på seg og gjennomføre internasjonale forpliktelser.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- delta i miljøforvaltningsprosjektet i Kina med et særskilt ansvar for treningsmodul om naturmangfold og vann og delta i prosjekt i Kina om naturmangfold og klima,
- delta i prosjekt med indiske institusjoner om etablering av "Centre for Biodiversity Policy and Law" i Chennai i India,
- delta i dialogen med Sør-Afrika om nytt miljøprogram,
- bidra til etablering av bilateralt samarbeidsprosjekt med Brasil knyttet til arbeidet med helhetlig forvaltningsplan for havområdene,
- delta i miljøsamarbeidet med Myanmar.

Mål: Utviklingspolitikken skal bidra til en grønnere utvikling med vekt på handlingsplanen for miljørettet utviklingsarbeid, miljøpilaren i programmet Olje for Utvikling og satsingen Ren Energi for utvikling.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- ivareta rolla som miljøforvaltningens driftsansvarlige i samarbeidsavtalen med Uganda,
- bidra til god gjennomføring av samarbeidet med de andre hovedlandene med institusjonsavtale: Ghana og Øst-Timor,
- bidra til god oppstart og gjennomføring av samarbeidsprogram i hovedlandene Sør-Sudan og Mosambik og i tillegg bidra i begrensede aktiviteter i andre samarbeidsland, som Sudan,
- delta i oppstarts- og utredningsaktiviteter i forbindelse med andre samarbeidsland som Bolivia, Tanzania og Angola,
- bidra til å videreutvikle det faglige innholdet i miljøpilaren i Olje for Utvikling med særlig fokus på hvordan vi arbeider med utredninger (EIA/ SEA/ forvaltningsplaner) og organisering og tilgjengeliggjøring av miljødata i samarbeid med Statens Kartverk.

Mål: Avgrense påvirkning og risiko for påvirkning på miljøet i nord- og polarområdene som følge av menneskelig aktivitet.

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- videreføre samarbeidet med de andre partslandene om oppfølging av isbjørnavtalen,
- ta initiativ til nærmere samarbeid med Russland om implementering av våtmarkskonvensjonen.

Resultatkrav knyttet til internasjonalt arbeid for å ta vare på naturmangfold på tvers av resultatområde 1 til 6

Direktoratet for naturforvaltning skal:

- delta i forarbeid og gjennomføring av internasjonale forhandlingsmøter under Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD), særlig det 11. partsmøtet, og møte i vitenskapskomiteen og implementeringskomiteen,
- bistå Miljøverndepartementet i norsk oppfølging av CBDs strategiske plan 2011 – 2020, herunder bidra med innspill til rapport til partsmøtet i India om nye mål samt innspill til oppdatering av norsk nasjonal handlingsplan for naturmangfold,
- bidra til utvikling av indikatorer og eventuelle milepæler for naturmangfold under CBDs strategiske plan 2011-2020, jf. vedtak fra COP10 om videre prosess,
- følge OECDs arbeid med økonomiske aspekter ved naturmangfold,
- lede og koordinere arbeidet under OSPARs biodiversitetskomité (BDC) og komité for påvirkning fra menneskelig aktivitet (EIHA), samt delta i aktuelle arbeidsgrupper og korrespondansegrupper under disse komiteene, følge opp ledervervet i CITES Standing Committee,
- bistå sekretariatet for økosystemutvalget med faglige råd og innspill,
- forberede, delta i og følge opp møter i Naturpanelet og relevante ekspertmøter,
- arbeide videre for å etablere et delsekretariat på kapasitetsbygging tilknyttet Naturpanelet i Trondheim, og utvikle prosjekter på kapasitetsutvikling under naturpanelet,
- utvikle prosjekter på kapasitetsutvikling under Naturpanelet, herunder pollinatorprosjektet, med sikte på å få det inn som et ”kvikkstart prosjekt ” i Naturpanelets arbeidsprogram og til lansering i forbindelse med Rio 2012,
- starte forberedelsene av den 7. Trondheimskonferansen i 2013. Arbeidsdeling og prioritering avtales nærmere med Miljøverndepartementet,
- gi innspill til norske posisjoner til møter under Nagoya-protokollen om tilgang til genressurser og rettferdig fordeling, ved behov bistå i prosessen med ratifikasjon av protokollen og delta som representant for norske miljømyndigheter i nordisk miljøsamordningsgruppe om genressurser,
- ha ansvaret for norsk oppfølging av arbeidet med å engasjere næringslivet i bevaring av naturmangfold. Det forutsettes ressurser til dette fra Nordisk ministerråd ved at midler blir overført fra 2011,
- følge opp og bistå Ramsarkonvensjonen i det internasjonale arbeidet med en TEEB for våtmarker, og formidle resultater fra rapporten om verdien av våtmarker (TEEB for våtmarker) i Norge og internasjonalt,
- lede det Nordisk-baltiske våtmarksforumet (NorBalWet) 2010-2012,
- utvikle samarbeid med Russland om implementering av våtmarkskonvensjonen (Ramsar),
- forberede og delta på relevante møter under Bernkonvensjonen, herunder lede den norske delegasjonen på det årlige partsmøtet.

5. OPPDRAG

Resultat/ virkem. Område	Oppgave	Frist
1	Ferdigstille miljøverdi-delen av prosjektet om miljøverdier og sårbarhet i norske havområder. I tilknytning til dette arbeidet skal en web-løsning lanseres våren 2012.	Våren 2012
1	I samarbeid med Klima- og forurensningsdirektoratet, utarbeide en plan for hvordan kunnskapen om klimaendring og havforsuring og samvirkende effekter kan styrkes, jf. punkt 7.5.4 og 7.5.5 i den oppdaterte forvaltningsplanen for Barentshavet – Lofoten. Klima- og forurensningsdirektoratet leder arbeidet.	15. september
1	Bistå Klima- og forurensningsdirektoratet i gjennomgangen av nytt kunnskapsgrunnlag om eutrofiering i kystsonen og vurdere i hvilken grad dette påvirker tidligere anbefalinger om sektorvise tiltak for å begrense bortfall av sukkertare.	1. juni
1	Levere vurdering av hvilke virkemidler, herunder marint vern, som best kan ivareta rasteområder i Indre Porsangerfjord, jf Kgl res. 20. mai 2011 om prioriterte arter, side 48.	28. februar
2	Levere utkast til endringer i vannforskriften.	1. juni
2	Utarbeide kort overordnet rapport som sammenstiller resultatene av karakteriseringen i kystvann, ferskvann og grunnvann.	1. oktober
2	Revidere klassifiseringssystemet for økologisk tilstand i henhold til vannforskriften i samarbeid med berørte sektormyndigheter i løpet av året.	Avhenger av når kommisjonen har vedtatt ny runde interkalibrering
2	I samarbeid med NVE og i tråd med eget mandat, foreta en nasjonal gjennomgang av alle vannkraftkonsesjoner som forfaller til revisjon i 2021.	Jf eget mandat
2	Oppdatere handlingsplan for <i>Gyrodactylus salaris</i> i samarbeid med Mattilsynet og Veterinærinstituttet.	1. mai
2	Levere forslag til fremtidig genbankvirksomhet for villaks, herunder forslag til alternativ finansieringsmodell.	1. november
2	Levere vurdering av fiskeravgiftens innretning og avgiftsnivå sett i	1. mai

	sammenheng med planlagte endringer i lakse- og innlandsfiskoven.	
2	Utarbeide forslag til forskrifter som følge av endringer i lakse- og innlandsfiskloven §§7a, 25 og 42.	Frist for § 25: Samtidig med lovens ikrafttreden. Frist for § 7a og 42: Etter nærmere avtale
2	Utarbeide veiledning og nødvendig informasjonsmaterieell i forbindelse med revisjonen av lakse- og innlandsfiskloven.	Frist samtidig med lovens ikrafttreden
2	Revidere strategi for bekjempelse av fremmede organismer i vann. Forslaget skal forelegges for Klima- og forurensningsdirektoratet.	31. desember
3	Lage en 4-års plan for restaurering av våtmarker, med prioritet for våtmarker i eksisterende verneområder.	1. oktober
3	Med bakgrunn i Ramsarrapporten om Åkersvika fra september 2010 og erfaringer fra utbyggingssaker i eller rundt norske Ramsarområder, utarbeide en veileder til fylkesmennene om hvordan de skal forholde seg i utbyggingssaker som kan komme i konflikt med Ramsarområder og andre vernede våtmarksområder, både i fht Ramsarkonvensjons retningslinjer og i forhold til naturmangfoldloven. Det vil komme et eget bestillingsbrev på dette oppdraget.	1. desember
3	Levere en samlet gjennomgang av vernegrensene for Ramsarområdene i forhold til tilgrensende funksjonsareal, og vurdere om det er behov for utvidelser.	31. desember
4. og 5.	Foreslå prosess med tidsfrister for saksbehandling i rovviltsaker, jf. Representantforslag 163 S (2010-2011) punkt 2.1.5.	1. februar
4 og 5	Oversende en beskrivelse med gjennomgang av dagens kunnskapsstatus om kongeørn, inklusiv plan for videre oppfølging av jf. punkt 1.8 i Representantforslag 163 S (2010-2011).	1. april
4 og 5	Gjøre en gjennomgang av erfaringer fra inn- og utland om tiltak i tilfeller der store rovdyr opptre nærgående, samt tiltak for forebygging av frykt for rovdyr.	1. desember
4.og 5.	Gi rapport på 1427.73-posten fordelt på de enkelte regioner og hovedtiltak som er gjennomført i 2011.	1. mars
4	Levere vurdering av hvilke type skogareal utenfor vernede områder som bør prioriteres for å nå delmålet om at minst halvparten av ødelagte økosystem i skog skal være restaurert innen 2020.	31. desember
4.	Oversende to tilrådinger til Miljøverndepartementet om skogvern. Tilrådingene kan inkludere frivillig vern men også andre skogområder, bl.a. på statsgrunn og på Opplysningsvesenets grunn.	1. april og 1. oktober
4	Revidere og lage utkast til forskrift for standarder for rovviltsikre	1. juni

	gjerder.	
1 - 6	Sende på alminnelig høring forslag til forskrifter om prioriterte arter og forskrift om endring i forskrift om utvalgte naturtyper – Runde 2	21. februar
1 - 6	Oversende departementet for vurdering utkast til forskrifter om prioriterte arter og forskrift om endring i forskrift om utvalgte naturtyper til Runde 3.	1. mai
1 - 6	Levere departementet tilråding etter høring av forskrifter om prioriterte arter og forskrift om endring i forskrift om utvalgte naturtyper til Runde 2.	15. juni
1 - 6	Sende på alminnelig høring forslag til forskrifter om prioriterte arter og forskrift om endring i forskrift om utvalgte naturtyper – Runde 3	20. juni
1 - 6	Levere departementet tilråding etter høring av forskrifter om prioriterte arter og forskrift om endring av forskrift om utvalgte naturtyper til Runde 3.	1. desember
1 - 6	Oversende departementet til vurdering utkast til forskrifter om om prioriterte arter og forskrift om endring av forskrift om utvalgte naturtyper til Runde 4.	1. desember
1 - 6	Utarbeide forvaltningsplaner i tråd med målbestemmelsen for vern i naturmangfoldloven for minst 150 verneområder som ble etablert før 1. juli 2009.	31. desember
1 -- 6	Levere oppsummering av resultatene fra pilotprosjektene i Målstyrt forvaltning.	1. april
1 - 6	Utarbeide retningslinjer for behandling av søknader om bygging av nødnett i verneområder	1. juni
1 - 6	Levere oversikt over hvordan midlene over tilskuddsordningen for utvalgte naturtyper og prioritert arter (kap 1427 post 82, underpost 1 og 2) er brukt.	1. november
1 - 6	Levere en samlet analyse/strategi for hvilke virkemidler etter naturmangfoldloven som bør benyttes for å ivareta de mest truede artene og naturtypene (CR og EN) utenfor eksisterende verneområder. Til grunn for strategien bør det ligge en matrise som viser ønskede forvaltningstiltak for den enkelte art/naturtype	Etter nærmere avtale med departementet
1 - 6	Med utgangspunkt i NINA rapport 535 utarbeide forslag til strategi for hvordan de ulike virkemidlene i naturmangfoldloven kan brukes for å sikre et representativt utvalg av norsk naturmangfold. Forslaget til strategi skal bestå bl.a. av en matrise som også skal omtale relevante virkemidler i andre sektorer. Departementet vil i samarbeid med direktoratet utarbeide et eget oppdragsbrev på saken.	Etter nærmere avtale med departementet
1 - 6	Utarbeide en mal for 1. instans vedtak som fattes av lokale forvaltningsstyrrer.	1. april
1 - 6	Avholde åpen søknadsrunde for sentre som ønsker autorisasjon som naturinformasjonssentre etter kriterier avklart med Miljøverndepartementet, og levere forslag til sentre som bør bli	1. mai

	autoriserte naturinformasjonssentre med fokus på våtmark eller rovvilt.	
	I samarbeid med berørte etater/institusjoner, levere en vurdering av hvilke endringer som må gjøres i norske GMO-saksbehandlingsrutiner som et ledd i forberedelsene til implementering av EU-forordning 1829/2003.	1. oktober
7	Utarbeide en handlingsplan for universell utforming for egne virksomhetsområder. I dette kan inngå revisjon av utredningen 2003-04 Friluftsliv for funksjonshemmede	1. juni
8	Levere komplett utkast til Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftsområder	31. desember
8	Levere fremdriftsplan for Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftsområder.	1. februar
8	Levere et overordnet budsjett for midlene (4 mill kroner) som er satt av til Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftsområder, herunder anslå hvor mye av midlene som skal gå til tilskudd (til fylkeskommunene og til nærmiljøprosjekter som del av nærmiljøopsatsningen).	1. februar
8	Levere utkast til utviklingsdelen i Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftsområder.	1. november
8	Levere en vurdering og faglig gjennomgang av nye friluftsforskers påvirkning på natur, dersom gjennomgangen av faggrunnet som begrunner eksisterende ferdselsrestriksjoner avdekker et behov for en slik faglig gjennomgang.	Etter nærmere avtale med departementet
8	Ferdigstille evalueringen av skjærgårdstjenesten.	1. juni
8	Utarbeide utkast til forskrifter til friluftsløven i tråd med revisjonen av friluftsløven.	1. juni
Kunnsk.	Gjennomgå og levere en vurdering av brukbarheten til indikatorene til de nasjonale målene på resultatområde 1 – 6 og resultatområde 8, jf Prop. 1S (2011 – 2013).	1. mai
Kunnsk.	Levere forslag til nye forsknings – og overvåkingssatsinger på eget ansvarsområde.	15. desember
Kunnsk.	Kan spille inn eventuelle forslag til endringer i sammensetningen av forskningsbevilgningene (forsknings- programmer, basisbevilgninger m.m) og mellom forskning, overvåking og utredninger innen sitt ansvarsområde.	15. mars
Kunnsk.	Utarbeide en oversikt som viser mulige konsekvenser av henholdsvis 10% kutt og 10% økning i overvåkingbudsjettet (1410.21).	1. oktober

Regelverk og system	Utarbeide utkast til rundskriv om områdevern etter naturmangfoldloven kapittel V (i hovedsak en revisjon av rundskriv T-3/99).	1. juni
Regelverk og system	Levere en plan for opplæringsaktiviteter knyttet til naturmangfoldloven, samt forslag hvordan midlene til opplæring bør fordeles.	1. februar
Regelverk og system	Utarbeide planveiledning om statlige planretningslinjer for strandsonen.	31. desember
Regelverk og system	Det skal gjennomføres et arrangement på Miljøstatus i forbindelse med 40-års jubileet til Miljøverndepartementet. Etaten skal gi innspill til Klima- og forurensningsdirektoratet med forslag til tema for et faglig opplegg.	Etter nærmere avtale med departementet
Regelverk og systemer	Oversende oversikt over hva som er planlagt på beredskapsområdet i 2012.	Sammen med årsrapporten for 2011
Regelverk og systemer	Rapportere til MD fra beredskapsøvelser i 2012.	Fortløpende
Regelverk og systemer	Gjennomgå Grunnlagsdokument for sikkerhet, og rapportere til MD om sikkerhetssituasjonen i etaten.	Sammen med årsrapporten
Regelverk og systemer	Innrapportere eventuelle sikkerhetstruende hendelser til MD. Det skal også rapporteres direkte til Nasjonal Sikkerhetsmyndighet (NSM) i tråd med rundskriv 1/11 fra NSM (datert 16.06.2011).	Fortløpende
Regelverk og systemer	Rapportere til Miljøverndepartementet om status på sikkerhetssituasjonen i etaten (med basis i sikkerhetsloven med forskrifter). Sentrale momenter er gjennomgang av eventuelle sikkerhetstruende hendelser og tiltak som er truffet for å håndtere disse. Eventuell nye sikkerhetstiltak som innføres på annet grunnlag skal også innrapporteres.	1. juni
Regelverk og systemer	Legge til rette for eventuelle inspeksjoner fra MD av forebyggende sikkerhetstjeneste.	Etter varsel fra departementet
Regelverk og systemer	Utarbeide forslag til skjermingsverdige objekter i henhold til ny forskrift om objektsikkerhet	1. juni
Regelverk og	Ut fra ikt-strategiens struktur, gi tilbakemelding på de viktigste resultatene og utfordringene sett fra etatens ansvarsområder ved	Innen 31.12.2012

systemer	årets slutt. Materialet vil være grunnlag for departements- og etatsledernes felles gjennomgang av ikt-utviklingen i sektoren.	
Internasjonalt arbeid	Levere en vurdering av hvert enkelt av de 20 Aichi-målene for naturmangfold; faglig grunnlag for tolkning av målene, status for Norges måloppnåelse, vurdering av prioriteringer for oppfølging. Presisering av oppdraget er gitt i e-mail fra B. Ivars 6. januar 2012.	1. mars

OPPDRAK SOM FØLGER AV REGJERINGENS FELLESFØRINGER:

Regelverk og systemer	Prioritering av økt rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidet med inkluderende arbeidsliv Virksomhetene skal sette aktivitets- og resultatmål for å redusere sykefraværet, øke sysselsetting av personer med nedsatt funksjonsevne, og stimulere til at yrkesaktivitet etter fylte 50 år forlenges med seks måneder. Virksomhetene skal i årsrapporten systematisk beskrive sine aktivitets- og resultatmål, samt redegjøre for resultatoppnåelsen og de aktivitetene som støtter opp under denne.	Sammen med årsrapporten for 2012
Regelverk og systemer	Økning av antallet lærlinger i statsforvaltningen Det bør legges til rette for inntak av lærlinger med mål om økning av antallet lærlinger sammenlignet med 2011. Hver virksomhet skal i årsrapporten rapportere om hvilke lærefag som vurderes som aktuelle, og antall lærlinger fordelt på lærefag.	Sammen med årsrapporten for 2012
Regelverk og systemer	Viderebruk av offentlige data Det vises til krav foran. Det skal framkomme av årsrapporten hvilke data som er gjort tilgjengelige. Dersom publikumstjenester blir etablert uten tilgjengeliggjøring av rådata, skal dette begrunnes i årsrapporten.	Sammen med årsrapporten for 2012
Internasjonalt arbeid	Utvikling i geografisk fordeling av statlige arbeidsplasser Underliggende virksomheter skal i sine årsrapporter omtale statistikk over utviklingen i den geografiske fordelingen av arbeidsplasser i virksomheten.	Sammen med årsrapporten for 2012

6. BUDSJETT OG FULLMAKTER

6.1. Tildeling og budsjettforutsetninger

Tildelte bevilgninger skal disponeres i samsvar med Prop. 1 S (2011–2012), Innst. 9 S (2011–2012) og vedtatt budsjett i desember 2011. Midlene skal for øvrig disponeres i samsvar med bevilgningsreglementet, Reglement og bestemmelser for økonomistyringen i staten, Miljøverndepartementets hovedinstruks for økonomiforvaltningen i virksomheten og andre regler som er fastsatt for disponeringen av statlige budsjettmidler.

Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2010 ble lagt fram for Stortinget 22. november 2011, jf Dokument 1 (2011-2012). Revisjonen viser i dokumentet til at Miljøverndepartementet, Direktoratet for naturforvaltning og Riksantikvaren har bokført tilskuddsmidler på 21-poster og utgifter til anskaffelser/drift på tilskuddsposter i statsregnskapet, noe Riksrevisjonen er kritisk til. Det påpekes at bevilgningsreglementet §§ 4 og 5 stadfester at utgiftsposter skal inndeles etter art og at utgiftsbevilgninger ikke kan brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget.

Riksrevisjonen viser videre til at påvist praksis ikke er i samsvar med bestemmelsene om økonomistyring i staten punkt 6.1 og rundskriv 101 fra Finansdepartementet.

Det blir i tillegg trukket fram at kontrollen med at anskaffelsesregelverket følges kan bli svekket dersom driftsanskaffelser belastes tilskuddsposter.

Riksrevisjonen har i Dokument 1 gjengitt departementets svar om at man ikke ønsker at tilskudd posteres på driftsposter eller driftsutgifter på tilskuddsposter, og at dette vil bli innskjerpet overfor etatene.

Miljøverndepartementet vil på den bakgrunn understreke viktigheten av at man i 2012 legger til grunn at det er utgiftens art som styrer hvilken type post utgiften kan posteres på. Det skal således ikke belastes driftsutgifter på tilskudds- eller investeringsposter, ei heller tilskudd på drifts- eller investeringsposter. Vi viser til at direktoratet lenger fram i tildelingsbrevet (under Resultatkrav knyttet til oppfølging av tverrgående virkemidler – regelverk og system) har fått i oppdrag å vurdere ulike aspekter ved dagens budsjettering.

I forbindelse med utarbeidelsen av 2013-budsjettet, vil direktoratet bli bedt om å legge denne vurderingen til grunn i budsjettforslaget for kap. 1425-1427 slik at midlene plasseres på riktige poster.

De føringer, krav, oppdrag og lignende som er stilt til virksomheten i kap. 2, 3 og 4 og 5 i dette tildelingsbrevet, skal realiseres innenfor de tildelte midler uten uhjemlede overskridelser, jf. bevilgningsreglementets § 11 annet ledd. Dette innebærer at samtykke til overskridelse må innhentes fra departementet før eventuelle utgifter utover tildelte midler pådras. I punkt 6.2. delegerer departementet myndighet til å benytte gjeldende unntaksbestemmelser i bevilgningsreglementet. Departementet delegerer også myndighet

til å pådra merutgifter mot tilsvarende merinntekter i henhold til Stortingets bevilgningsvedtak for 2012. Departementet legger til grunn at Direktoratet for naturforvaltning har vurdert bruk av disse fullmaktene før saker om overskridelse av tildelingene fremmes departementet. Det vises for øvrig til *Vedlegg 2 Tillegg til kap. 6 Budsjett og fullmakter*, med fullmakt til å opprette og inndra stillinger, instruks for bruk av tilsagns og bestillingsfullmakt samt vilkår for å benytte fullmaktene for 2012 i henhold til unntaksbestemmelsene i bevilgningsreglementet er omtalt.

Direktoratet for naturforvaltning skal sikre at strategisk fokus og prioriteringer av oppgavene er i tråd med politiske signaler og økonomiske rammebetingelser. Kravet til effektiv drift og ressursforvaltning omfatter også antall ansatte. Behovet for personalressurser forårsaket av nye og endrede oppgaver/tiltak skal løses innenfor tildelt ramme.

Dersom annet ikke framgår av budsjettføringene under, er sammenligninger gjort med henvisning til 2011-budsjettet.

6.1.1 Kap. 1425/5578 Vilt- og fisketiltak/Sektoravgifter under Miljøverndepartementet

Følgende beløp stilles til disposisjon på kap. 1425:

(tall i 1.000 kr)

Kap./Post	Vedtatt bevilgning 2012	Tildeling 2012
1425.01 Driftsutgifter	27 500	27 500
1425.70 Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	8 900	8 900
1425.71 Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	43 500	43 500
SUM KAP. 1425	79 900	79 900

Direktoratet for naturforvaltning må disponere postene under kap. 1425 slik at eventuelle mindreinntekter under kap. 5578 post 71 og 72 kan kompenseres ved tilsvarende mindreforbruk på de aktuelle utgiftspostene under kap. 1425. Forslag til justerte bevilgninger fremmes om tidsmessig mulig til ny salderingen.

Post 01:

- Overføring til Brønnøysundregistrene for drift av Jegerregisteret er budsjettet på posten med 5,14 mill. kroner.
- Posten er redusert med 0,1 mill. kroner sammenlignet med 2011. Reduksjonen skjer på fiskesiden og skyldes lavere inntekter fra fiskeravgiftene.

Post 70:

- Posten er redusert med 0,1 mill. kroner grunnet mindre inntekter fra fiskeravgiftene.

Post 71:

- Tentativ fordeling på underpostene er lik som i 2011-budsjettet, og framgår av 2012-proposisjonen. Av den totale bevilgningen på post 71 er 2 mill. kroner satt av til arbeidet med gjess, jf. Miljøverndepartementets brev av 29. juni 2005.

Det forutsettes inntjent følgende beløp under kap. 5578:

(tall i 1.000 kr)

Kap./Post	Vedtatt bevilgning 2012	Foreløpig tildeling 2012
5578.71 Jeger- og fellingsavgifter	73 600	73 600
5578.72 Fiskeravgifter	14 800	14 800
SUM KAP. 5578	88 400	88 400

I tillegg til å finansiere utgifter under kap. 1425, dekker kap. 5578 postene 71 og 72 også noe av utgiftene til vilt- og fiskeforskning under kap. 1410 post 50, samt utgifter til forvaltning av ordningen under kap. 1427 post 01. Sammenhengene i dette er vist i postomtalen i Prop. 1 S.

Felles føring for begge inntekstpostene er at inntekter til Viltfondet og Statens fiskefond skal inntektsføres i statsbudsjettet jevnlig i løpet av året under nevnte inntekstposter. Det vises til avklaringer med Finansdepartementet angående dette som direktoratet tidligere er orientert om.

Post 71 Jeger- og fellingsavgifter:

- Jeger- og fellingsavgiftene ble sist økt i 2011 i samsvar med prisstigningen, og er for 2012 holdt uendrede. Vi viser til tabell med satser på side 50 i Prop. 1 S.

Post 72 Fiskeravgiftene:

- Fiskeravgiftene ble sist økt i 2011 i samsvar med prisstigningen, og er for 2012 holdt uendrede. Vi viser til satser oppgitt på side 52 i Prop. 1 S.

6.1.2 Kap. 1426/4426 Statens naturoppsyn

Følgende beløp stilles til disposisjon på kap. 1426:

(tall i 1.000 kr)

Kap./Post	Vedtatt bevilgning 2012	Foreløpig tildeling 2012
1426.01 Driftsutgifter	124 103	124 103
1426.21 Spesielle driftsutgifter	9 000	9 000
1426.30 Tiltak i nasjonalparker og landskapsvernområder, <i>kan overføres</i>	23 391	23 391
1426.31 Tiltak i naturreservat og utvalgte kulturlandskap i jordbruket, <i>kan overføres</i>	38 502	38 502
1426.32 Skjærgårdsparker mv, <i>kan overføres</i>	23 695	23 695
SUM KAP. 1426	218 691	218 691

Bestillingsfullmakt:

Under post 32 er det vedtatt en bestillingsfullmakt på 7 mill. kroner, blant annet for å gi mulighet for bestilling av ny kystoppsynsbåt i tilfelle denne ikke blir levert og betalt innen utgangen av bevilgningsåret. Statens naturoppsyn må imidlertid sikre at det er disponible midler til betaling for materiellet innenfor bevilgningsrammene før slik bestilling skjer.

Spesielle budsjettforutsetninger:

Det er viktig at det gjøres et tydelig skille mellom driftsutgifter og investeringsutgifter, ikke minst i bestillingsdialogen med fjellstyrene og Statskog Fjelltjenesten. Bestilling og postering av driftsutgifter skal belastes driftsposter, mens utgifter direkte knyttet til tiltak av tydelig investeringskarakter belastes investeringsposter (30-poster).

Post 01:

Posten er økt med 6,9 mill. kroner. Under posten er følgende endringer og føringer lagt inn:

- I forbindelse med rovviltforliket er det lagt inn 2 mill. kroner til styrking av driften, spesielt med tanke på fellingsoppgaver. I tillegg er det lagt inn 0,8 mill. kroner til ny naturveilederstilling på rovvilt.
- Til oppfølging av ekstrabevilgning ifm RNB 2011 om etablering av nye naturoppsynsstillinger i Langsua og Rokhunborri nasjonalparker er det lagt inn 1,8 mill. kroner som helårsvirkning.
- Til generell styrking av SNOs drift er det lagt inn 1 mill. kroner. Departementet ønsker at det prioriteres ressurser slik at traineestillingen i Namdalen sikres, og at den også kan benyttes i Lierne/Namsskogan til bl.a. fjellrev og rovvilt.
- Til kompensasjon for lønnsstigningen er det lagt inn 1,3 mill. kroner.

Post 21:

- Den foreslåtte bevilgningen fordeles med 4,5 mill. kroner til tjenestekjøp fra fjellstyrene og 4,5 mill. kroner til tjenestekjøp fra Statskog Fjelltjenesten og andre. Det er i Innst. 9 S (2011-2012) presisert at bevilgningen på posten ikke nødvendigvis er et tak på omfanget av tjenestekjøpet i 2012. Det vises til tekst om viktigheten av å skille driftsutgifter fra investeringsutgifter over.

Post 30:

Postbetegnelsen er endret fra "Tiltak i nasjonalparkene" i 2011 til "Tiltak i nasjonalparker og landskapsvernområder" i 2012.

- Av tildelingen skal 0,45 mill. kroner gå til tilretteleggingstiltak, opparbeidelse av stier og annen skjøtsel knyttet til Klimapark 2469. Bruken skal avklares i samarbeid med Norsk fjellmuseum på Lom. Midlene skal håndteres av det statlige forvaltningsapparatet, ikke utbetales som tilskudd. Vi viser til at Klimapark 2469 er foreslått med et tilskudd på 1 mill. kroner under kap. 1427 post 76.

Post 31:

Postbetegnelsen er endret fra "Tiltak i naturvern- og kulturlandskapsområder" i 2011 til "Tiltak i naturreservat og utvalgte kulturlandskap i jordbruket" i 2012.

- 6 mill. kroner av bevilgningen skal brukes i utvalgte kulturlandskap i jordbruket, som er et samarbeid mellom landbruks- kultur- og naturforvaltningene.
- I tillegg til midlene avsatt for utvalgte kulturlandskap i jordbruket, kan et mindre beløp, tentativt ca 1 mill. kroner, benyttes til kulturlandskapstiltak for øvrig.

Det forutsettes inntjent følgende beløp under kap. 4426:

(tall i 1.000 kr)

Kap./Post	Vedtatt bevilgning 2012	Foreløpig tildeling 2012
4426.01 Ymse inntekter	151	151
4426.02 Oppdragsinntekter	105	105
SUM KAP. 4426	256	256

6.1.3 Kap. 1427/4427 Direktoratet for naturforvaltning

Følgende beløp stilles til disposisjon på kap. 1427:

(tall i 1.000 kr)

Kap./Post	Vedtatt bevilgning 2012	Foreløpig tildeling 2012
1427.01 Driftsutgifter	196 205	196 205
1427.21 Spesielle driftsutgifter	301 263	301 263

1427.30 Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	36 405	30 405
1427.31 Tiltak i friluftsområder, <i>kan overføres</i>	24 500	24 500
1427.32 Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	17 950	17 950
1427.34 Statlig erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	154 100	154 100
1427.35 Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	119 981	119 981
1427.60 Tilskudd til lokalt utviklingsfond	6 000	6 000
1427.70 Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	88 000	88 000
1427.71 Forvaltningstiltak i verdensarvområder, <i>kan overføres</i>	9 600	9 600
1427.72 Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	150 755	150 755
1427.73 Forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i>	68 100	68 100
1427.74 Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	17 693	17 193
1427.75 Internasjonale avtaler og medlemskap	1 107	1 107
1427.76 Nasjonalparksenter og andre natur informasjonssentra, <i>kan overføres</i>	37 000	37 000
1427.78 Tilskudd til interkommunale friluftsråd og landsomfattende samarbeidsorgan for friluftsliv, <i>kan overføres</i>	17 075	17 075

1427.81 Verdiskapingsprogrammet for naturarven, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	10 000	10 000
1427.82 Tilskudd til prioriterte arter og naturtyper, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	33 000	33 000
1427.83 Naturfaglige organisasjoner	3 445	3 445
SUM KAP. 1427	1 292 179	1 285 679

Tilsagnsfullmakter under kap. 1427: (i 1 000 kr)

Tilsagnsfullmakt post 30	55 000*
Tilsagnsfullmakt post 32	10 300
Tilsagnsfullmakt post 34	350 000
Tilsagnsfullmakt post 35	140 000
Tilsagnsfullmakt post 77	2 000
Tilsagnsfullmakt post 79	6 750**

*) Ang. 1427/30: Fullmakten på posten i Prop. 1 S (2011-2012) er 55 mill. kroner. Miljøverndepartementet holder imidlertid tilbake 4 mill. kroner av fullmakten til skjærgårdsparkarbeidet, jf. budsjettforutsetning på posten under.

**) Ang. 1427/79: Fullmakten administreres fra Miljøverndepartementet, og tildeles ikke Direktoratet for naturforvaltning.

Om tildelingen under post 72: (tall i 1000kr)

Kap. 1427.72 Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	Vedtatt bevilgning 2012	Foreløpig tildeling 2012
1427.72.1 Erstatning for husdyr	88 621	88 621
1427.72.2 Erstatning for tamrein	62 134	62 134
SUM KAP. 1427. 72	150 755	150 755

Generelt:

Utover føringene for hver post i oppstillingen under, henviser vi til omtale av budsjettmidlene for et utdrag bolker i Prop. 1 S (2011-2012) på side 57-59.

Spesielle budsjettforutsetninger:

Post 01:

Posten er styrket med 40 mill. kroner. Under posten er følgende endringer og føringer lagt inn:

- Til nye stillinger som nasjonalparkforvaltere i verneområder er det lagt inn en økning på 17 mill. kroner. For å samle hoveddelen av midlene til nasjonalparkforvaltere på samme post er det i tillegg flyttet 16,5 mill. kroner fra kap. 1427 post 21 til post 01. Fra 01-posten skal midler til forvalterne i form av lønn, driftskostnader og overhead dekkes. Reiser, husleie og kontorhold dekkes i 2012 over kap. 1427 post 21.
- Det er lagt inn 4,5 mill. kroner til investeringer i utstyr og inventar i forbindelse med at DN flytter inn i nye lokaler på nyåret 2013.
- Det er lagt inn 2,35 mill. kroner i lønnskompensasjon.
- Innenfor bevilgningen skal 8 mill. kroner gå til nasjonalpark- og verneområdestyrer som disse igjen skal bruke på skjøtsel og tilrettelegging i verneområdene i tråd med forvaltningsplanene for områdene.
- Fra og med 2009-budsjettet ligger det inne driftsrelaterte midler som følger på posten: 5 mill. kroner til arbeidet med naturindeks, 4,5 mill. kroner til handlingsplaner for verdifulle eller truede arter og 5 mill. kroner til kartlegging av truede arter og naturtyper.

Post 21:

Posten er økt med 21,6 mill. kroner. Følgende føringer er lagt inn:

- 118 mill. kroner til villaks. Det er lagt inn en økning på 40 mill. kroner til behandling av Vefsn-regionen, slik at innsatsen mot *Gyrodactylus salaris* kommer opp i inntil 101 mill. kroner. Budsjettøkningen på 5 mill. kroner i 2011-budsjettet som oppfølging av regjeringens strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring er tatt ut da dette var en engangsbevilgning. Det er avtalt mellom DN og MD at en nærmere prioritering av midlene til villaks skal skje i samråd med departementet i løpet av januar.
- 47,6 mill. kroner til å utarbeide faggrunnlag for nye prioriterte arter og utvalgte naturtyper, og følge opp handlingsplaner for prioriterte arter og utvalgte naturtyper (gamle og nye). Midlene til fjellrev bør være på nivå med 2011-budsjettet, opplyst av direktoratet til 8,3 mill. kroner.
- 30 mill. kroner til vannforvaltning, herunder oppfølging av EUs rammedirektiv på området, inkludert sentrale og regionale oppgaver som vannregionene utfører. I 2012 skal det brukes inntil 3 mill. kroner til tiltak mot krypsiv. I beløpet på 30 mill. kroner inngår 1,05 mill. kroner knyttet til budsjetterte inntekter under kap. 4427 post 54 fra gebyrer på kontroll av naturforvaltningsvilkår i vannkraftkonsesjoner.
- 35 mill. kroner til prosesskostnader, konsekvensutredninger m.m. til gjennomføring av nasjonalparkplanen, utarbeidelse av forvaltningsplaner, tilsynsutvalg/rådgivende utvalg og lokal forvaltning av nasjonalparker og verneområder, inkludert drift av verneområdestyrene. Midlene skal også dekke reiser, husleie, kontorhold og lignende for nasjonalparkforvalterne. I beløpet ligger 2 mill. kroner til skjøtsel og en interkommunal stilling i samband med vernet av Trillemarka-Rollagsfjell. 7,1 mill. kroner til drift av fagråd for overvåking av rovvilt og møtegodtgjørelse for de regionale rovviltneemndene. Dette er en økning på 1,7 mill. kroner som oppfølging av rovviltforliket. Av økningen skal 0,5 mill. kroner gå til styrking av rovviltneemndenes

sekretariat og beredskap, og 1,2 mill. kroner til videre forskning på rovdyrers atferd i forhold til folk, særlig bjørn-menneske.

- 10 mill. kroner til arbeidet med naturindeks.
- 12 mill. kroner til tiltak mot fremmede organismer. Innenfor beløpet skal direktoratet holde av midler til mulige tiltak mot spredning av ørekyt på Hardangervidda, herunder til rotenonbehandling i buffersonen som ble etablert i 2002.
- 1,8 mill. kroner til videreføring av FoU-prosjektet om effekter og konsekvenser av menneskelige inngrep og ferdsel i Snøhetta-området i forhold til villrein.
- 4 mill. kroner til marin verneplan. I tillegg er det forutsatt at ca 7 mill. kroner av ubrukt beløp til tiltaket i 2011 blir overført og disponert til marin verneplan i 2012.
- 1,8 mill. kroner til sjøfuglforvaltning.
- 2,8 mill. kroner til arbeidet med helhetlig forvaltning av norske havområder.
- 1 mill. kroner til arbeidet med strandsonen.
- 0,9 mill. kroner til forpliktelser ifm GMO-arbeidet.
- 3 mill. kroner til norsk oppfølging av det globale naturpanelet.
- 7 mill. kroner til "den naturlige skolesekken", jf også tildeling under kap. 1400 post 21.
- 2 mill. kroner til etablering av et miljøvedtaksregister etter naturmangfoldloven.
- 2 mill. kroner til saksbehandling i skogvernsaker.

Utover midler avsatt til marin verneplan, bes direktoratet være oppmerksom på at departementet vil ha en dialog om prioriteringen av overførte midler fra 2011 til 2012 på ulike tiltak.

Post 30:

- Miljøverndepartementet har holdt tilbake 4 mill. kroner av tilsagnsfullmakten som vil bli administrert av departementet til skjærgårdsarbeidet. Når det gjelder bevilgningen har Miljøverndepartementet holdt tilbake 6 mill. kroner. Av disse er 4 mill. kroner satt av til skjærgårdspark og 2 mill. kroner til vern etter markaloven.

Post 32:

- Posten er styrket med 7 mill. kroner ut fra DN's prognose på forventede erstatningsutbetalinger i 2012.
- Direktoratet for naturforvaltning må være oppmerksom på at Miljøverndepartementet vil belaste posten med tinglysningsgebyr i forbindelse med vernevedtak.

Post 34:

- Tilsagnsfullmakten er økt med 248 mill. kroner til 350 mill. kroner som følge av DN's gjennomgang av utestående og kommende tilsagn. Bevilgningen er økt med 100 mill. kroner ut fra prognosen for utbetalingsframdrift i 2012.
- DN må ha tett fokus på økonomistyringen av posten. Så snart mer sikker og helhetlig informasjon foreligger om beløpsfastsettelsen av tilsagn og utbetalingstakt, må dette rapporteres til MD. Dette gjelder enten denne informasjonen stadfester prognoser som hittil er lagt til grunn eller den medfører endringer.
- Utgifter til informasjonsarbeid og konsekvensutredninger for nasjonalparkene skal ikke dekkes under kap. 1427 post 34. Slike utgifter skal dekkes over kap. 1427 post 21.

- Direktoratet for naturforvaltning må være oppmerksom på at Miljøverndepartementet vil belaste posten med tinglysningsgebyr i forbindelse med vernevedtak.

Post 35:

- På grunnlag av innspill fra DN høsten 2011 antas det at oppspart, ubrukt beløp til erstatninger for det utvidede vernet av Trillemarka på ca 40 mill. kroner vil bli utbetalt i 2012. Dersom det ikke skjer, bes DN varsle MD. Inntil annet er avklart må DN holde av midlene til kommende års Trillemarka-erstatninger.
- Direktoratet for naturforvaltning bes være oppmerksom på at Miljøverndepartementet vil belaste posten med tinglysningsgebyr i forbindelse med vernevedtak.

Post 60:

- Midlene skal gå til det lokale utviklingsfondet for kommunene Rollag, Sigdal og Nore og Uvdal knyttet til utvidet vern av Trillemarka-Rollagsfjell.

Post 70:

- Innenfor postens rammer skal pengene disponeres i samsvar med prioriteringene i handlingsplan for kalking.

Post 71:

- Direktoratet for naturforvaltnings eget arbeid med naturdelen i verdensarvområder skal dekkes over kap. 1427 post 21.

Post 72:

- Posten er økt med 14,5 mill. kroner grunnet økte tamreinerstatninger i 2010.

Post 74:

- Innsatsen på posten skal fortsatt primært være rettet mot barn, unge, funksjonshemmede og etniske minoriteter.
- Posten er redusert med 6 mill. kroner fordi midlene til Forum for natur og friluftsliv er flyttet til kap. 1427 post 78.
- Miljøverndepartementet har holdt tilbake en reserve på 500 000 kroner.
- Direktoratet for naturforvaltnings samlede forslag til fordeling av tilskudd på denne posten må klareres med Miljøverndepartementet før endelig fordeling besluttes.

Post 75:

- Posten er prisjustert.

Post 76:

- Posten er redusert med de 1,5 mill. kroner som Stortinget la inn på posten i budsjettet for 2011. Midlene til Vingelen nasjonalparklandsby i 2011 er dermed tatt ut av posten.

- Fordelingen av posten er presentert i Prop. 1 S (2011-2012) på side 69 hvor det går fram at hvert av de autoriserte nasjonalparksentrene skal ha 750 000 kroner hver. Øvrig fordeling på denne posten må klareres med Miljøverndepartementet før endelig fordeling besluttes.
- Vi viser til omtale under kap. 1426 post 30 av at miljøforvaltningen skal bruke om lag 0,5 mill. kroner til skjøtsels- og tilretteleggingstiltak knyttet til området for Klimapark 2469.

Post 78:

- Posten er økt med 9,075 mill. kroner, har endret postbetegnelse og dermed fått en utvidet innretning.
- Fra kap. 1427 post 74 er det flyttet 6 mill. kroner i tilskuddsmidler til Forum for natur og friluftsliv. Fra kap. 1400 post 70 er det flyttet 3,075 mill. kroner i tilskudd til Friluftslivets Fellesorganisasjon (FRIFO).

Post 79:

- Tilsagnsfullmakt på 6,75 mill. kroner på posten videreføres for å kunne gi tilsagn om dekking av kostnader ved flytting av oppdrettsanlegg, slik som vedtatt i forbindelse med RNB 2005. Fullmakten vil bli håndtert fra Miljøverndepartementet og blir ikke tildelt Direktoratet for naturforvaltning.

Post 82:

- Posten er styrket med 5 mill. kroner som er lagt inn til tiltak for å ta vare på hubro. Tiltakene skal være spesielt rettet mot elektrokusjon.
- Posten skal dekke 4 mill. kroner til kultivering av elvemusling.

Post 83:

- Posten er ny. Dessverre har det skjedd en feil i Prop. 1 S (2011-2012) ved at det i postomtalen er angitt at det dreier seg om post 84, mens det i bevilgningstabell på side 57 og i vedtakssidene på side 336 er angitt at den har nummer 83. Det riktige er post 83.
- Tilskuddsordningen for frivillige miljøorganisasjoner er lagt om, jf omtale under kap. 1400 post 70 i Prop. 1 S (2011-2012). DN ble varslet om endringen i e-post av 16. august. Som en konsekvens av dette er midler til utpregede faglige organisasjoner flyttet til poster under de statlige virksomhetene som organisasjonene arbeider innenfor. Utpregede naturfaglige organisasjoner er flyttet til kap. 1427 post 83. Det er også lagt inn en kompensasjon for prisstigningen på 103 000 kroner. For 2012 er det lagt til grunn et tilskudd til organisasjonene på same nivå som for 2011 med justering for priskompensasjon. Den enkelte organisasjon må søke for å få tilskudd. DN bes tilskrive organisasjonene og invitere dem til å søke med en konkret frist.

Felles føring for postene 30, 32, 34 og 35

Direktoratet for naturforvaltning skal, blant annet som risikoreduserende tiltak, ha tett oppfølging av sikrings- og vernepostene (postene 30, 32, 34 og 35). For vernepostene innebærer dette at Direktoratet for naturforvaltning etter mottakelse av endelig tildelingsbrev utarbeider et detaljert budsjett for hver post som sendes Miljøverndepartementet. Dette budsjettet skal være utgangspunkt og referanse for alle rapporteringer fra Direktoratet for naturforvaltning til Miljøverndepartementet utover i året og i økonomioppfølging av postene for øvrig. Det skal også være grunnlag for eventuelle behov fremmet i forbindelse med RNB og ny salderingen. Samtidig må det detaljerte budsjettet inneholde prognoser for kommende års budsjett og være grunnlaget for direktoratets innspill til budsjettet for 2013.

Budsjettet skal være fordelt på konkrete områder og utbetalinger gjennom året for disse, samt restansebeløp som settes inn etter hvert. I de tilfellene budsjettet ikke er fullt ut disponert, angis en "udisponert-kategori". Dersom betegnelsen på områder skifter navn, må dette forklares (for eksempel i form av merknader).

Endringer i budsjettet må gjøres på en måte som gjør det mulig å følge disse fra rapportering til rapportering. Det innebærer blant annet at kansellerte prosjekter ikke slettes, men blir stående med null i beløp. Nye prosjekter og elementer markeres. Oversikten må inneholde budsjett og regnskap både i forhold til bevilgning og i forhold til tilsagnsfullmakt. Det er mulig dette må gjøres i to forskjellige oversikter, men sammenhengen mellom disse må være lett å identifisere.

Det forutsettes inntjent følgende beløp under kap. 4427:

(i 1.000 kr)

Kap./Post	Vedtatt bevilgning 2012	Foreløpig tildeling 2012
4427.01 Ymse inntekter	3 138	3 138
4427.09 Internasjonale oppdrag	7 986	7 986
4427.54 Gebyrer	4 298	4 298
SUM KAP. 4427	15 422	15 422

Post 09:

- Posten er økt med 1,7 mill. kroner på grunnlag av merinntekter tidligere år og forventede merinntekter i 2012.

Post 54:

- Posten er økt med 1,224 mill. kroner. Av dette er 174 00 kroner knyttet til forventede merinntekter som følge av foreslått prisjustering på jegerprøvegebyret (fra 265 til 280 kroner). Resterende økning på 1,05 mill. kroner er knyttet til at direktoratet i 2012 skal

ta i bruk sin hjemmel til å kreve refusjon for utgifter knyttet til kontroll av naturforvaltningsvilkår i vannkraftkonsesjonssaker.

6.1.4 Tildelinger under andre kapitler

Følgende beløp stilles til disposisjon på kap. 1400, post 21: (tall i 1000 kr)

1400. 21 Spesielle driftsutgifter	59 050
-----------------------------------	--------

Spesielle budsjettforutsetninger:

- 25 mill. kroner tildeles arbeidet med et norsk artsprosjekt. Midlene skal disponeres i samråd med Miljøverndepartementet, og i tråd med vedtatt mandat og organisering.
- 6 mill. kroner tildeles kompetanseoppbygging i Naturmangfoldloven hos fylkesmenn, kommuner, sektormyndigheter og organisasjoner. Utover de 6 mill. kroner som Direktoratet for naturforvaltning tildeles har Miljøverndepartementet et budsjett på 2 mill. kroner til formålet, hvorav 1 mill. kroner i form av tilskuddsmidler plassert under kap. 1400 post 76.
- 5 mill. kroner til verdiskapingsprogrammet.
- 1 mill. kroner til Kultur- og naturreisen.
- 5 mill. kroner til Artsdatabanken. Av dette skal 3 mil. kroner settes av til arbeidet med portalen Artsobservasjoner, og 1 mill. kroner skal benyttes til å avslutte arbeidet med Svartelista for fremmede organismer.
- 5,4 mill til oppfølging av vanddirektivet, vannforvaltningsplanlegging. Dette er en økning på 1 mill.
- 3 mill. kroner til arbeidet med helhetlig forvaltning av norske havområder, herunder midler til fullfinansiering av SEAPOP-programmet.
- 3 mill. kroner til den naturlige skolesekken, jf også tildeling under kap. 1427 post 21.
- 1,5 mill. kroner til innsamling, systematisering og formidling av tradisjonell kunnskap om naturmangfold (etnobiologiprojektet).
- 1,5 mill. kroner til utarbeidelse av Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftsområder. I tillegg er det i tråd med nylig mottatt innspill fra direktoratet satt av 2,5 mill. kroner knyttet til tilskuddsmidler ved formålet i departementet. Miljøverndepartementet vil søke Finansdepartementet om samtykke til å overskride aktuell tilskuddspost med disse midlene mot tilsvarende innsparing under kap. 1400 post 21. Departementet kommer tilbake til saken i eget brev når dette er avklart.
- 1 mill. kroner skal gå til arbeid i nordområdene.
- 0,5 mill. kroner til fragmenteringsprosjektet for villrein.
- 0,5 mill. kroner videreføres til styrket innsats knyttet til både ny og eksisterende vannkraft.
- 300 000 kroner til drift av kystsonenettverkene og ferdigstilling av veiledningsmateriell/planeksempler for arealplanlegging i strandsonen
- 200 000 kroner til utarbeiding av faglig grunnlag for overvåking av arealbruksendringer i fjellet. DN bes komme med forslag til geografiske overvåkningsenheter, parametre/variabler som skal overvåkes, og praktisk gjennomføring av overvåkingen.

- 150 000 kroner til gjennomføring av plankonferanse med regionale myndigheter.

Følgende beløp stilles til disposisjon på kap. 1400, post 76: (tall i 1000 kr)

Kap. 1400.76 Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak 1 500

Spesielle budsjettforutsetninger:

- DN tildeles 1,5 mill. kroner frå posten til samarbeid med Sverige om reetablering av Vänern-laksen i Klaraelva og Trysilelva (bidrag til INTERREG-prosjekt Sverige - Norge).

Følgende beløp stilles til disposisjon på kap. 1410: (tall i 1.000 kr)

1410.21 Miljøovervåking og miljødata 70 669

Spesielle budsjettforutsetninger:

- 28,6 mill. kroner til bestandsovervåking av rovvilt, en økning på 5,5 mill. kroner som konsekvens av rovviltforliket. Av midlene skal 3,5 mill. kroner gå til forskningsprosjektet på sørsamisk reindrift, mens 2 mill. kroner skal gå til styrking av rovdatabasen.
- 3,5 mill. kroner til bestandsovervåking av villaksbestandene og relevante påvirkningsfaktorer
- 9 mill. kroner til SEAPOP
- 2,8 mill. kroner til overvåking av verneområder
- 0,9 mill. kroner til fjellrev
- 0,650 mill. kroner arbeid vedr. sammenheng mellom klima og naturmangfold, inkludert palsmyr.
- 3,9 mill. kroner til ferskvann: nasjonalt nettverk og sur nedbør
- 0,2 mill. kroner til 3Q
- 17 mill kroner til kartlegging og overvåking av naturtyper (terrestrisk og marint), viktige levesteder for truede arter (hotspots) og fremmede arter. Naturtyper og arter som er henholdsvis utvalgte naturtyper og prioriterte arter eller er aktuelle for dette, skal prioriteres.

Til orientering er det satt av 16,4 mill. kroner til overvåking i tilknytning til helhetlig vannforvaltning under kap. 1410 post 21. Klima- og forurensningsdirektoratet er tildelt midlene som skal disponere disse i samråd med Direktoratet for naturforvaltning.

6.2 Delegering av budsjettmessige fullmakter

Direktoratet for naturforvaltning delegeres myndighet til å:

- 1. Opprette og inndra stillinger, jf. vedlegg 2 punkt 1.
- 2. Foreta bestillinger av materiell og lignende for:
 - inntil 7 mill. kroner ut over bevilgningen under kap. 1426 post 32.

Samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar pr. 31.12.2012 må ikke overstige fullmakten(e)s størrelse. Det vises til instruks i vedlegg 2 punkt 2.

- 3. Gi tilsagn om tilskudd:
 - *Inntil 55,0 mill. kroner ut over bevilgningen under kap 1427 post 30. (4 mill. kroner av fullmakten administreres av MD)*
 - *inntil 10,3 mill. kroner ut over bevilgningen under kap 1427 post 32.*
 - *inntil 350 mill. kroner ut over bevilgningen under kap 1427 post 34.*
 - *inntil 140,0 mill. kroner ut over bevilgningen under kap 1427 post 35.*
 - *inntil 2,0 mill. kroner ut over bevilgningen under kap 1427 post 77.*

Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar pr. 31.12.2012 må ikke overstige fullmaktenes størrelse. Det vises til instruks i vedlegg 2 punkt 2.

- 4. Benytte unntaksbestemmelsene i bevilgningsreglementet. Dette gjelder å:
 - *foreta nettobudsjettering ved utskifting av utstyr*
 - *overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter*
 - *overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel*
 - *overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjetterminer*
 - *inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret*

Det vises til vilkår for bruk av fullmaktene i vedlegg 2 punkt 3.

- 5. I tillegg til den generelle merinntektsfullmakten i henhold til unntaksbestemmelsene i bevilgningsreglementet delegeres også etaten myndighet til å overskride bevilgninger under:
 - *Kap. 1427 post 01 mot tilsvarende merinntekter under kap. 4427 post 01*
 - *Kap. 1427 post 21 mot tilsvarende merinntekter under kap. 4427 postene 09 og 54.*

6.3 Direktoratet for naturforvaltnings fondsforvaltning

Direktoratet for naturforvaltning er tillagt forvaltningsansvaret for Viltfondet og Statens fiskefond. Det vises til Bestemmelsene om økonomistyring i staten kap. 3.3.3.

7. STYRINGSKALENDER

7.1 Rapportering

Det vises til departementets etatsstyringshefte.

Retningslinjene for rapportering er sendt ut elektronisk som egen sak, og skal benyttes hvert år som rapporteringsmal av etatene. Etatene forutsettes å lagre dette dokumentet og hente det fram og fylle ut relevante rapporter når de enkelte rapportene skal avgis. Dersom det blir behov for endringer i retningslinjene, vil departementet meddele dette. Vi minner om at alle etatene skal lage en kort, samlet oppsummering under det enkelte

resultatområde ved rapportering pr. 31. august og 31. desember i 2012. Denne oppsummeringen kommer i tillegg til rapportering på resultatkrav i tildelingsbrevet.

Frister for rapporteringer i 2012 er:

Avviksrapportering 18. mai 2012

Foreløpig årsrapport 14. september 2012

Rapportering på tildelinger/fullmakter fra DN: 7. januar 2013

Endelig årsrapport 8. februar 2013

Vi minner om at all rapportering også skal sendes i elektronisk format til departementet postmottak@md.dep.no Departementet vil innskjerpe at all rapportering skal foreligge i Miljøverndepartementet minst 14 dager før etatsstyringsmøtene.

Vi minner også om at etatene årlig skal rapportere på nærmere spesifiserte data vedrørende personell og utgifter under postene 01 og 21. Rapporteringsinstruks og rapportmaler oversendes separat på mail.

Frist for denne rapporteringen for 2012 er 1. mars 2013.

Oversikt over etatenes koordineringsoppgaver er tatt inn i "Faste, løpende oppgaver for 2012".

OVERSIKT OVER VEDLEGGENE

Vedlegg 1: Møteplan 2012

Vedlegg 2: Tillegg til kap. 6 Budsjett og fullmakter